

ABONAMENTUL

Pe un an 24 Cor.
Pe jumătate an 12 "
Pe 1 lună 2 "
Nrul de Duminecă pe un an 4 Cor.
Pentru România și America 10 Cor.

Pentru România și străinătate nrul de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca nr. 20.

—
INSERTIUNILE se primesc la admi-
nistrație.

—
Manuscripte nu se înapoiază.

—
Telefon pentru oraș și comitat 502

Răscoala țărănească în Moldova.

(*) De câte-va zile e jale mare în Țara Românească. În cinci județe ale Moldovei țărani s'au răscolit împotriva arendașilor ovrei, cari de ani mulți îi despoaie și își bat joc de munca și vieța lor. Au dat năvală nu numai asupra caselor de pela moșiile mari ținute în arendă de ovrei, dar și asupra orașelor, unde știau că șed ori că au fugit acele lipitoare ale satelor. Atât pela moșii, cât și în orașe — la Botoșani, Vaslui, Buhuși, Podul Iloaiei — au nimicit tot ce au întâlnit și zeu, n'au cruțat nici pe jupânii, cari prin viclesug s'au făcut stăpâni peste marile întinderi de pământ ale aceluia colț de țară...

Moarte de om n'au făcut însă.

După știrile de până acum, durere: au fost împușcați și străpuși cu baioneta mai mulți țărani. Pentru că așa se întâmplă asta: odată pornit, țărani în care s'a îngrămădit durerea de veacuri, nu-și mai poate stăpâni patimele, nu mai vrea s'asculte nici chiar cel mai cuminte sfat, ci văzându-se mulți laolaltă, cred că voința și dorința lor pot să țină loc legii... N'au ascultat de sfatul oamenilor trimiși acolo de stăpânire, nu au vrut să se împrăstie nici din fața armatei.

S'a ajuns astfel la vărsare de sânge.

Se înțelege, nu e treaba noastră să judecăm cine e de vină că a curs sânge: țărâtimea înfuriată ori miliția care-și are legile și regulile ei mai aspre?! Ori-cine ar fi, noi nu putem învinui că și unii și alții ne sunt frați dulci... Ci deplângem viețile stinse.

Scriitorul acestor șire a văzut deja o răscoală țărănească, nainte de asta cu 19 ani. Se resculaseră atunci sate din jurul Bucureștilor și ceva mai depărtate, până pe la Buzeu, în Muntenia. Ca și acum, așa și atunci: *țărani cereau pământ!* Alături de întinsele lanuri, nenorociții mureau de foame, căci rodul muncii lor se aduna în hambarele arendașilor, cei mai mulți greci, pe ici pe colo câte un bulgar și sârb. Va să zică străini, cari nu aveau durere pentru țărani și nu-i prețuiau mai mult ca pe vite.

Dar s'au răsbunat și ei, fii vitregi ai țării bogat binecuvântată de Dumnezeu: unde au putut pune mâna pe nemernicii jefuitori, le-au făcut sfârșitul. În chip crud, adevărat, dar cine a mai văzut potop să cruțe ceva în cale?!...

Nu-i mai puțin adevărat, că au plătit scump răscoala: sute de inși au udat cu sânge pământul țării lor, căci și atunci armata a tras în carne vie...

După-ce s'au potolit însă tulburările, s'a făcut lege și li-s'a împărțit pământ... Fiii și nepoții celor căzuți atunci în luptă pentru pământ, au azi câte o brazdă, cu atât mai prețuită, cu cât se poate zice: cu sânge a fost plătită...

Procesele ce au urmat atunci la curtea cu jurați din București împotriva unora și altora din satele răscolate, a fost o dramă zguduitoare, ori mai bine: desfășurarea

unor nedreptăți strigătoare la cer... Chinurile îndurate de cei aduși legați în fața legii s'au prefăcut în învinuire crudă, că într-o țară bogată trăiesc viață de câne și 'n neagră sărăcie cele mai blânde ființe... O lună de zile au ținut procesele, dar numai țărani dintr'un singur sat au fost osândiți... Ș'aceștia au fost iertați în urmă.

D'atunci s'au făcut multe legi bune, cari ocrotesc ș'ajută pe țărani. Lege care să-i pună însă cu desăvârșire la adăpost de mârșavele apucături ale arendașilor, nu s'a făcut. Numai astfel s'a ajuns ca a treia parte din pământul țării să fie arendat străinilor, cari au supt și măduva din oase a nenorociților țărani.

Avem nădejde, că acum se va face și o astfel de lege.

Știrile ce primim vestesc că s'a ținut un sfat sub prezidenția regelui. S'a hotărât întocmirea unei legi împotriva așa ziselor *trusturi* (tovărășii!) arendașești: arendașii bogătați și ori cine, *să nu mai aibă drept de a ține în arendă moșii pe câte pot pune mâna, pe cari apoi ei le arendau țărănilor cu preț îndouit și chiar întreit, ci să li-se înlesnească țărănilor să ajungă fiecare la 2—3 holde, cât pot să lucreze.*

Este, cu toate acestea, d'o răutate fără seamăn ceea ce scrie despre România »*Budapesti Hirlap*« dela 21 Martie... Zice că n'a fost an, în care sub domnia regelui Carol să nu se fi înecat în sânge câte o revoluție țărănească.

Cei dela foile budapestane să nu-și bată joc de România, căci în fericita noastră patrie la o singură alegere de primar — *cum s'a întâmplat la Șepreuş* — au fost împușcați mai mulți țărani decât în răscoala dela Botoșani de pildă, și la *Mehadica*, unde a fost o neînsemnată tulburare a nenorociților muncitori, *au fost împușcați mai mulți oameni, decât în cele patru zile de răscoală în cinci județe ale României.*

Dar chiar dacă așa ar fi de păcătoși cei din România cum îi înfățișează numitul ziar unguresc, nici atunci nu e un cuvânt ori vre-o dovadă, că are dreptate ministrul Apponyi, care prin noul său plan de lege ar fi ținând la fericirea țărănilor de aici... Este o nerușinare a face chiar și asemănare: pentru că dacă ar fi atât de bine în Țara Ungurească, *nu s'ar duce în fiecare an sute de mii — mai ales unguri — în America...* Par'că foile maghiare, iar nu noi, ne istoriseau, cum mai zilele trecute un emigrant ungur *blăstăma* patria într'o vorbire pe care o ținea celor ce se adunase pe țarm să vadă cum pleacă miile de nenorociți în lumea largă, sub *flamură ungurească* însă, căci stăpânitorii cred a-și fi făcut datoria pornindu-i din țară sub steag unguresc! Până ce din România nu pleacă nimeni, ci dimpotrivă: câtă frunză și iarbă din alte țări se duc în România.

Lui »*Budapesti Hirlap*« îi trebuie însă un neadevăr, ca să poată ajunge la altul. Incornorează și întortochiază lucrurile din România pentru a putea să laude pe cele

din Ungaria... Injură pe cei dela Ligă pentru a le tăgădui dreptul de a ține adunări împotriva proiectului ministrului Apponyi... Viclesugul e cusut însă cu ață albă, se vede cât de colo! Pentru că dacă e adevăr netăgăduit starea țărănilor moldoveni urșiți să aibă arendași jidovi, nu e mai puțin adevărat, că în Ungaria d'asemeni sunt destui arendași jidovi cari trag șapte piei de pe bieții plugari. Nu-s apoi tocmai atâția ani, în cât să fi uitat, de când pe câmpiile întinse ale comitatelor neaoșe maghiare a fost o tulburare *agrară (pentru pământ)*, care a fost înecată în sânge... Iar dacă n'ar fi teama de jandarmi și miliție, ar vedea cei dela »*Budapesti Hirlap*« ce mulțumiți sunt, în Țara Ungurească, plugarii și muncitorii de tot felul.

Se laudă însă domnii din Budapesta că ei — ungurii — și pe vremea lui Horea și în revoluția dela 1848—49, au știut să stingă focul (aprins de români), iar planul de lege întocmit de Apponyi ar fi având ca țintă »să împiedece să nu mai izbucnească la noi astfel de foc«...

Unde dai și unde creapă...

În dietă Apponyi spune că-i este jale de soartea învățătorilor noștri, slab plătiți. În foaia sa însă o spune curat: vrea să aibă în mână pe învățători ca prin ei să ne crească nu copii și români cari să pomenească duios și cu cinste numele lui Horea și Iancu, ci beciznici cari nu se mai gândesc la *drepturile omului și drepturile naționale* pentru cari au murit, frânți în roată, Horea, Cloșca și Crișan și atâtea mii de voinici ai lui Iancu...

Știam noi asta. Apponyi n'a mărturisit-o însă până acum nici în dietă, nici în foi... »*Budapesti Hirlap*« a spus-o pe față, fără înconjur.

Numai că tulburările țărănești au să se potolească mai iute decât să se voteze proiectul de lege al ministrului Apponyi. Stăpânirea ungurească nu va scăpa deci de *adunările și protestările Ligei*, cari îi sunt atât de neplăcute. Ba chiar se pot aduce în aceeași adunare: și soartea țărănilor români și soartea noastră de aici... Fruntașii neamului românesc au nu numai dreptul, dar și datoria, să se rostească asupra acestor două lucruri. Și sunt atât de cumiți — încât să afle mijlocul de leuire a soartei țărănilor și să protesteze cu demnitate și în fața loviturii ce ne pregătesc kossuthiștii.

Amândouă aceste afaceri sunt d'opotrivă de însemnate pentru propășirea neamului românesc. Țărani români cer pământ, să aibă hrană pentru ei și fiii lor, noi cerem să fim lăsați a ne îngriji cum știm și cum credem noi că e bine, de vlăstarele neamului românesc.

Pentru țărani. »*Conservatorul*« în numărul ce ne-a sosit azi aduce cu litere grase următoarele șire:

„In consiliul de ministri, care a avut loc astăzi, sub președinția M. S. Regelui, guvernul, după propunerea dlui G. Gr. Cantacuzino, președintele

consiliului, a hotărît întocmirea unui proiect de lege în contra trusturilor arendăsești.

„Acest proiect de lege se va prezenta Corpurilor Legiuitoare chiar în această sesiune“.

Comitatul Bihorului contra guvernului.

În adunarea de ieri a congregației comitatului Bihor, la care s'au prezentat foarte mulți membrii, fiind la ordinea zilei curenda municipiului Győr de a se felicita guvernul — s'a primit cu 130 voturi contra 61 propunerea comisiei permanente de a se trece peste aceasta curenda la ordinea zilei.

Cu alte cuvinte, Bihorul, cuibul Tiszaiștilor, a dat vot de blam guvernului.

La discuție a luat cuvântul și fostul prim ministru contele Tisza István spunând că și dânsul ar adera la o felicitare a guvernului, dacă acesta ar avea la activ măcar un singur succes. El constată însă că în chestiile militare guvernul nu numai că nu poate arăta vre-un succes ci dimpotrivă se observă regres pe toată linia față de starea din 1904 și guvernul ungar față de înrădăcinarea guvernului austriac a rămas totdeauna în inferioritate.

A mai vorbit Márkus László, care a zis că guvernul actual nu poartă conta la încrederea țării, pentru-că n'a împlinit nici una din promisiunile politice, pe cari li-a vestit decenii întregi.

Câțiva oratori au luat cuvântul în favorul guvernului, au rămas însă bătuți.

Lengyel Zoltán — amenință. Lengyel Zoltán scrie un articol în ziarul »A Nap« în care promite, că după vacanță va întreprinde o adevărată acțiune parlamentară în chestia regulamentului Camerei. »După Paști — zice Lengyel — voi avea onoarea să mă prezint în Cameră. Zădarnic se vor supăra, nu mă pot învinui. De trei luni le sufăr atacurile, cari ar face o întreagă bibliotecă. Asta mă îndeamnă ca în chestia regulamentului să mă infățșez lor cu cunoștințe noi, temeinice și augmentate«. Știința de regulament zice »Az Ujság« pe ungurește însemnează obstrucție.

Va merge cam greu singur, dar în fine să-l vedem ce voinic e!

STUDII STATISTICE.

De Eugen Brote.

Decreșterea relativă a populației române din țara Bârsei.

După ce Oltul iese din munții Treiscaunelor și ai Baraoltului, și primește, nu de parte de Prejmăr, ape bogate ale Văii-negre, străbate o câmpie largă, Țara Bârsei. El își schimbă totodată și cursul său sudic și apucă spre nord până la Agoștin, unde cotește iarăși repede spre sud-vest. Câmpia se hotărăște prin malul stâng al Oltului, prin dealurile cari le înconjoară apele sale prin cotitura dela Agoștin, și prin munții Buzăului și ai Brașovului. Pe câmpie, la poalele munților și pe văile și pâraiele, cari coboară din munți spre Olt, sunt așezate un oraș, Brașovul, și 43 sate mai mari și mai mici, românești, maghiare, germane și mestecate. Grupând aceste 44 comune după naționalități avem 20 românești: Marcoș, Satu-lung, Zărnești, Tohanul-vechiu, Tohanul-nou, Peștera, Măgura, Șirnea, Moieciul-de-jos, Moieciul-de-sus, Fundata, Sohodol, Simon, Bran, Predeal, Râșnov, Vlădeni, Țânțari, Rotbav și Agoștin; 12 maghiare: Târlungeni, Zizin, Purcăreni, Budila, Telin, Cernat, Turcheș, Bacifalu, Nou, Crișbav, Apața și Ūrmös; 10 germane: Prejmăr, Herman, Sânt-Petru, Bod, Cristian, Ghimbav, Vulcan, Codlea, Hălchiu și Măgheruș; 2 mestecate: Brașov și Feldioara.

O parte însămnată din satele românești sunt infundate pe valea Bârsei în sus la poalele Buceciului și a Pietrei-Craiului.

Raporturile de creștere ale populației rees din următoarele tablouri:

Locuitori la anul 1880	români	alții	suma
In 20 comune românești	24065	5339	29404.
« 12 « maghiare	7874	14870	22744.
« 10 « germane	6549	14232	20781.
« 2 « mestecate	9977	20594	30573.
Locuitori la anul 1900	48467	55035	103502.
In 20 comune românești	25342	6703	32045.
« 12 « maghiare	8074	17007	25081.
« 10 « germane	8662	16587	25249.
« 2 « mestecate	12410	26753	29163.
44 « « «	54488	67050	121538.

Românii au sporit în 20 ani (1880—1900):

în 20 comune românești	cu 1277	sau cu	5·30%
« 12 « maghiare	« 200	«	2·54%
« 10 « germane	« 2113	«	32·26%
« 12 « mestecate	« 2431	«	24·36%
« 44 « «	« 6021	«	12·42%

Alții au sporit în 20 ani (1880—1900).

în 20 comune românești	cu 1364	sau cu	25·54%
« 12 « maghiare	« 2137	«	14·37%
« 10 « germane	« 2355	«	16·54%
« 2 « mestecate	« 6041	«	29·33%
« 44 « «	« 11897	«	21·61%

Aceste cifre dovedesc în mod neîndoios că populația română se află în decreștere relativă și în Țara Bârsei, ca pe valea Oltului peste tot. Românii n'au crescut decât cu 0.62 perc. anual, cu o treime mai puțin decât cei din ținutul Sibiiului (0.92 perc.), pe când celelalte naționalități au sporit cu 1.08 perc., deasemeni mai puțin decât cele din ținutul Sibiiului (1.21 perc.). Între români și alții este în Țara Bârsei la procentul de creștere anual o diferență de 0.46 în defavorul românilor.

Mai rău sporesc românii din comunele maghiare, unde ei constituiesc mai mult decât o treime (35.06 perc.) a populației; procentul de creștere este numai 0.13 perc. Nici maghiarii nu sporesc repede (0.71 perc.), dar totuși întrec pe români aproape de șase-ori. La acest rezultat contribuiesc cele 3 sate maghiare, Turcheș, Cernat și Bacifalu, în care numărul românilor scade în mod absolut: din 3481 câți erau la 1880, au rămas la 1890 3181 și la 1900 numai 2778, adică au scăzut cu 704 sau cu 20 perc. În cele 5 sate de pe valea Târlungenilor, românii se țin mai bine, ei sporesc cu 0.83 perc. și întrec pe maghiari (0.57 perc.), mai ales în Târlungeni și în Teliu. Numai în Zizin scade populația română. Și în Nou românii (1.25 perc.) sporesc cu mult mai repede decât maghiarii (0.37 perc.) În Ūrmös sunt numai 2—3 români; în Crișbav populația română întrece deasemeni majoritatea la creștere și în Apața cei 168 români și-au îndoit aproape numărul (329). Considerând numai aceste 8 sate maghiare, adică fără cele 3, unde românii emigrează, și fără cel unul, unde nu sunt români, proporția procentului de creștere se schimbă cu desăvârșire în favorul românilor. În aceste 8 sate locuiau 4372 români față cu 9317 alții; românii au crescut cu 21.11 perc. sau cu 1.05 perc. anual, pe când alții numai cu 12.95 perc. sau 0.65 perc. anual, ceea-ce ar dovedi că nici maghiarii nu pot susține în comunele lor lupta economică cu românii. Dacă cu toate aceste românii la 1900 numai constituiesc decât 32.20 perc. din populația satelor maghiare, adică au pierdut în 20 ani 2.86 perc., cauza este mai ales decreșterea absolută a românilor în cele 3 sate săcelene.

Foarte mică (0.26 perc.) este creșterea românilor în satele românești, unde se află jumătate din populația română a Țării-Bârsei. Numai Râșnovul, care a fost cucerit dela sași, face o excepțiune dela această regulă. În acest sat mare românii sporesc cu 1.25 perc., pe când minoritatea încă foarte considerabilă (2190) de abia cu 0.65 perc. În Rotbav și Agoștin este procentul

de creștere al românilor și mai mare (1.63 perc.) decât în Râșnov, dar minoritățile întrec pe români (2.59 perc.). Marcoș, sat curat românesc, crește cu 0.75 perc., Vlădeni și Țânțari, cu neînșămnațe minorități, cu 0.57 perc.

În grupul compact de 13 sate, așezate sub Buceci și Pietra-Craiului, populația română crește numai cu 0.34 perc. Dintre ele Tohanul-vechiu scade în mod absolut și Simonul rămâne staționar. În Zărnești crește repede minoritatea (dela 128 la 734). În Satu-lung românii au scăzut dela 4067 la 3428, adică 639 sau 15 perc.

În comunele germane, unde românii constituiesc ca și în cele maghiare o treime a populației, sporiul este peste tot mare (1.61 perc.). Numai în Măgheruș (502 români) majoritatea crește mai repede decât românii (0.49 perc. față cu 0.78 perc.). În Prejmăr și Herman, unde majoritatea nu crește decât cu 0.27 perc. românii sporesc de cinci ori mai repede cu 1.37 perc.; în Vulcan, Codlea și Hălchiu majoritatea crește cu 0.95 perc., românii cu 1.56 perc.; în Cristian și Ghimbav majoritatea cu 0.85 perc., românii îndoit cu 1.85 perc.; în Sânt-Petru și Bod progresa și majoritatea bine cu 1.34 perc. dar românii o întrec sporind cu 2.26 perc. Astfel românii au sporit în comunele germane aproape cu un număr egal (2113) ca și majoritățile (2355) cu toate că ei sunt numai jumătate cât aceasta.

Și în comunele mestecate, Brașov, și Feldioara creșterea românilor este mulțumitoare (1.22 perc.), însă ea este întrecută de a celorlalți (1.47 perc.) mai ales în Brașov, unde românii nu sporesc decât cu 1.19 perc., pe când alții cu 1.49 perc.

Decreșterea relativă a populației române din Țara Bârsei va trebui se preocupe în modul cel mai serios cercurile noastre conducătoare din Brașov. Este clar că cuceririle mândre ce se fac de către români în comunele germane, mestecate și în partea cea mai însemnată a comunelor maghiare nu sunt un succes deplin și rămân zădarnice, pe cât timp populația română este slăbită tocmai în trunchiul ei. Dănuind această situațiune putem ajunge în cazul cel mai favorabil a avea în viitor multe sate cu minorități însemnate străine, și în același timp vom înregistra din an în an o reducere totală a numărului românilor în raport cu celelalte naționalități, cari sporesc mai repede în condițiunile de traiu mai avantajoase. Ce primejdie mare pentru poporul românesc cuprinde în sine acest curs de dezvoltare, vede ori-și-cine, care-și dă seamă, că o parte însemnată din puterea poporului român din statul ungar consistă tocmai în numărul său și în modul așezării sale compacte fără amestec de neamuri străine.

Răscoale în România.

Orașe și sate prădate. — Poporul și militia. — Arendași bătuți. — Jidovii luați la goană. — Morți și răniți. — Suferințele țărănilor.

Dăm mai la vale amănunte despre întinderea ce a luat-o în Moldova răscoala țărănească. S'au petrecut lucruri triste, dar pentru cine cunoaște starea d'acolo, știe că vinovați nu sunt decât mișei de arendași evrei, cari țin în stăpânire, ca arendatori dela boieri, trei pătrimi din pământul județelor (comitate) răscolate.

Iată amănuntele ce primim cu posta de azi:

Orașul Vaslui a fost Mercuri devastat de țărani din comunele Lipovățul, Muntenii-de-sus și Moara-Grecilor, la cari s'au unit și mahalagii din oraș.

Tot centrul orașului a fost devastat. Geamurile și prăvăliile au fost sfărâmate. Stradele Hagiului, Crucei și Naționale sunt o ruină.

Sunt temeri că țărani din alte sate să nu năvălească în oraș.

Armata menține ordinea.

În județul Vaslui, satele Buhăești și Negrești s'au răscolat.

Orașelul Negrești a fost devastat.

Mercuri a fost devastat orașelul *Burdujeni*, la granița Bucovinei.
Peste 1000 de țărani se află în oraș.

Prefectul Văsescu a cerut ministrului de interne trimiterea de noi trupe, de oare-ce *întreg județul e în revoltă*.

Sunt temeri de devastarea orașelului Ștefănești, țărani dimprejur sunt în fierbere.

In momentul din urmă se scrie că la *Vaslui se petrec lucruri grozave*.

Devastările au reînceput cu o furie și mai mare.

Armata a primit ordin să tragă în răsculați. Asupra a zece inși s'au tras focuri, 5 au fost străpunși de baloane.

Orașelul *Buhuș* a fost devastat. Casa rabinului din localitate a fost prădată. Peste 1000 de țărani se află în localitate.

O mare mulțime de țărani Ța intrat în orașelul *Lespezi*.

Toate prăvăliile și locuințele evreilor au fost devastate.

Sosind forța armată, procurorul a făcut somațiunile legale, ordonând țăranilor să se retragă.

Trupa a tras apoi în mulțime.

Sunt trei morți.

Țăranii s'au împrăștiat.

La *Lespezi*, în Suceava, a avut loc o ciocnire între țăranii răzvrățiți și armată.

Amănuntele primite până acum spun că trupele au tras și că mai mulți țărani au căzut morți și răniți.

La *Botoșani* a avut loc o nouă luptă între țăranii răzvrățiți cari vreau să intre în oraș și armată.

S'au tras focuri.

Mai mulți țărani au căzut.

Din *Dorohoi* vine știrea că țăranii răsculați au năvălit pe moșia dlui D. Moruzzi, prefectul poliției Capitalei, și au ocupat casele proprietății.

Telegrame din Vaslui și Tutova anunță că răscoala se întinde în ambele aceste județe.

Deși în Iași domnește liniștea, agitația este generală în județ.

Turburări s'au produs la Galata, Serca, Bogdănești, Derjeni, Țiganești, cari în lipsa trupelor, au fost devastate.

La *Stanca*, proprietatea dlui ministru Greceanu, țăranii au cerut să vorbească cu doamna

Greceanu, amenințând în caz contrar, că devastează castelul. Dna Greceanu sosită Marți dimineața a vorbit cu delegația țăranilor.

La Sculeni sunt trupe comandate de dl căpitan Macaroviici; la Stanca le comandă dl căpitan Negruzzi.

Țăranii din comuna *Rosnov*, s'au dus la locuința proprietarului Vlahutzi, pe care au devastat-o complet.

Armata sosită în satele resculte a liniștit pe țăranii revoltați

În timpul nopții au sosit noi știri asupra revoltelor din județul Vaslui, cari i-au proporțiuni mari.

Un regiment de infanterie și un devizion de cavalerie au pornit din Iași spre Vaslui, spre a liniși pe răsculați.

Privitor la cele petrecute în Botoșani, »Voința Națională« de ieri scrie următoarele:

Toată lumea știe că orașul Botoșani a fost devastat în bună parte, prea puțin știu în ce împrejurări.

Astăzi aflăm că dl Petre Sfetcu, secretarul general al ministerului de interne, în urma unui ordin dat de sus, a luat dispozițiuni ca trupele aflate la Botoșani să meargă în grabă la Maxuț, spre a apăra pe autorul lui Manasse, pe dl Rosetti Roman.

Orașul rămas fără pază, se înțelege că a fost foarte ușor ca sătenii să pătrundă în Botoșani și ca oameni fără căpătău din mahalale să se dea la excese; iar când noi trupe au fost aduse, se înțelege că ciocnirea a fost inevitabilă.

Dacă în Botoșani ar fi fost armată, e sigur că nu se întâmpla nimic.

Încă ceva.

Pentru a se justifica atacul trupelor și salvele de focuri, cari au culcat la pământ morți și răniți, s'a afirmat că sătenii ar fi lovit și chiar împușcat pe maiorul Boureanu, comandantul batalionului 8 de vânători.

Faptul este absolut inexact. Maiorul Boureanu n'a fost nici măcar atins și se găsește în perfectă sănătate, nu la spital.

Ca să se vadă și mai bine cari sunt cauzele cari au determinat pe țăranii din nordul Moldovei să și piardă cumpătul și să pornească infuriați spre a devasta târgușoarele și orașele, unde de obicei își au locuințele proprietarii și arendașii, vom arăta care e sistemul aproape general ce se impune pe moșiile proprietărești și arendașești din acea parte a țării.

Prețul arendeii s'a urcat neconținut. Cei cari nu au voit să urce arenzile, au adăugat alte condițiuni de muncă, prin cari arenzile s'au îndoit și chiar s'au întreit.

Peste tot în nordul Moldovei, unde sunt acum răscoalele, țăranii plătesc arendașului sau proprietarului 60 lei pentru falce (mai mult decât o holdă). Această chirie nu e prea mare, dar condițiile ce o însoțesc, fac ca țăranul să plătească peste 150 lei pentru o falce.

Și iată cum:

Arendașul sau proprietarul obligă pe țăran ca pe lângă cei 60 lei ce-i plătește pentru o falce, să-i facă 20 prăjini de cartofi, cu câte un leu prăjina; 20 prăjini de prăsilă cu câte 50 bani prăjina; 40 prăjini de secere cu câte 20 bani prăjina.

Ori, în acele părți se plătește câte 2 lei pentru o prăjină de cartofi, câte un leu pentru prăsilă unei prăjini și câte 30 bani seceratului acelei măsurii.

Impunând pe țăranii să facă munca în condițiunile de mai sus, arendașul sau proprietarul câștigă astfel 20 lei dela cartofi, 10 lei dela prăsilă și 4 lei dela secerat. Acești 34 lei adăugați la chiria de 60 lei, face 94 lei profit la o falce.

Pe lângă acestea, pentru imajul unei vaci, țăranul e obligat să facă 15 prăjini de cartofi, ceea ce face 30 lei. Aceiași obligație pentru imajul unei părechi de boi, adică alți 30 lei.

Privitor la măsurile ce s'au luat în București pentru lecuirea răului, »Adevărul« scrie:

În consiliul de ministri care s'a ținut azi la palat s'a discutat mult asupra situațiunei extrem de grave din Moldova, unde caracterul principal și fundamental agrar al răscoalei țărești se accentuează din moment în moment.

Între altele s'a hotărât ca, în afară de măsurile energice de reprimare și paralel cu dănele, guvernul să aducă imediat în discuția Camerelor un proiect de lege contra trusturilor.

Consiliul de ministri a însărcinat pe d-nii Ion Lahovary, Take Ionescu și C. Dissescu cu elaborarea unui proiect în această privință.

Cei trei domni ministri se vor întruni chiar

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Roma.

-- Impresii. --

Dintr'o scrisoare dela
Pompilie Robescu.

Roma m'a atras în tot'dauna, în tot'dauna am avut un fel de vis de-a vizită, de-a călca acest pământ sfințit și îmbibat cu atâta istorie, cu atât trecut glorios, cu atâta artă!

Nu o pot descrie, această Romă de două, de trei ori sfântă; sfântă, vechia Romă, cetatea eternă, puternica puternicelor, împărăteasa lumii vechi; sfânta Romă a papilor din secolele trecute, orașul religiei și al lui sfântul Petru, orașul creștinătății catolice, al puterii spirituale și al Renașterii; Roma actuală, sfântă prin amintiri istorice, prin solul ei frământat cu sângele romanilor vechi, prin construcțiile ei moderne, grandioase.

Am vizitat *Forul Roman*, o vale strâmtă, strânsă între două dealuri — Capitoliul și Palatinul, locuința zeilor și a împăraților — mică, îngustă, neîncăpătoare, gemând pe atunci de bazilici și de temple, bursa, tribunalul și sala de întruniri publice. Aici Grachii au apărut și susținut cauza celor mici; aci Cicerone a vorbit filipicele sau catilinariile sale și tot aci a fost expus capul său sângerat. Sula și-a expus listele proscrisilor; Marius a apărut ca puternic; Cesar a căzut sub loviturile pumnalelor. Templul Vestei, cu focul său sacru s'a menținut peste o mie de ani, până ce focul a fost stâns în secolul V (mi-se pare), când templul a devenit creștin. Aici, în această vale îngustă s'a desfășurat cea mai grandioasă

poveste a neamurilor, sau mai bine zis, a neamului celui mai strălucit, ce a existat vre-odată.

Ruine sfinte, cari te înfioară, călcându-le; cari prin prezența lor mută îți vorbesc atât de mult sufletului; cari au răsturnat și au cucerit o lume: cari sunt obârșia sacră a neamului nostru!

Din tot cecea a fost pe atunci, azi nu există decât infirme resturi, zidării cari ies din pământ abia de un metru, ca niște planuri arhitectonice, s'au ca clădiri de abia începute.

Singur arcul lui Sever, al lui Titu și al lui Constantin, păstrează, grandioasa lor construcție. Celelalte s'au sfărâmat, s'au pierdut, s'au înecat în pământul, care a crescut mereu în jurul lor, așa că a fost nevoie să se sape la o adâncime de 15 metri, ca să se dea de stratul Republicei, să se ajungă la resturile mici ale bazilicii Iulia, ale templului lui Castor și Polux, ale bazilicii Emilia, ale pavagiului din vechea »Via sacra«, pe cari împărații, consulii și învingătorii o traversau în carele lor triumfale, spre a se duce la Capitol, ca să dea ofrande zeilor binevoitori.

Privind *Forul Roman*, un fel de furnicare curioasă simți în corp și fără voie, și-se evocă acel trecut măreț de fapte, ce a bulversat toată lumea cunoscută pe atunci, ce miră și azi pe toată lumea, care cetește istoria acestui popor pierdut pentru veci.

Și iarăși te întrebi și nu-ți poți da o soluție: Ce s'a făcut acest popor? Cum de n'a mai rămas nimic din el? Cum de s'a stins așa, ca și cum ai fi suflat peste el, ca peste o grămadă de cenușă? Bine, s'a contopit cu goții și cu lombarzii, cari l'au stăpânit atâta vreme începând

cu Alaric și Teodoric cel Mare, dar tot nu-ți poți da o soluție, gândindu-te că în evul mediu, peste Forum și peste Palatin, cari dispăruseră sub pământ, pășteau vaci și capre și nici era vre-o mică urmă, din mărirea de altă-dată, nu mai rămăsese nici cea mai mică amintire, până într'atâta, că și numele și-l perduse, căci până mai anii trecuți se numia »Campo vacino«, câmpul vacilor.

Pentru mine, care sunt un profan în ale istoriei, și acest cuib vechiu al neamurilor îmi dă fiori! Ce trebuie să fie pentru un om, care cunoaște istoria, care a studiat-o și care a cercetat-o? Și mă gândesc la prietinel meu Sever S..., cum s'ar simți el aici.

Roma modernă e foarte frumoasă și foarte curioasă.

Azi am vizitat un muzeu, cel din *Termele lui Dioclețian*. Ce mai de istorie și acolo! Ce mai de mitologie!

Bahus, frumos ca un zeu, tinăr și blând.

Marte într'o statuie, bărbos și răsboinic, în alta — de Praxiteles — tinăr, dar de vigoare herculiană, fără mustăți, stând cu spada în mână, odihnindu-se.

Să vezi pe Imperatorul Antoniu Piu, ce blând se uită cu ochii lui de piatră.

Să vezi pe Caracala, ce serios privește în gol; pe Septimiu Sever, pe Sofocle, pe Venus, pe Vesta, etc. etc., ieși buimăcit din muzeu.

Dar mă opresc de astădată...

astă-seară pentru întocmirea unui ante-proiect care va porni dela principiul că contractele de arendare sunt reziliabile după cererea proprietarilor de moșii sau după aceea a ministerului public.

Instanțele judecătorești vor avea să se pronunțe asupra cererilor de reziliare, după ce vor fi ascultate toate părțile.

Din schimbul de vederi urmat în consiliul de ministri pare că se vor prevedea în proiect și următoarele:

Toate contractele de arendare făcute pe termen de cinci ani să fie denunțate la al cincilea an, adică acele cari sunt actualmente în al patrulea an să fie denunțate și să nu mai poată fi reînolite. Recrutarea personalului pe moșii să fie legiferat, așa ca să se poată înlătura elementele străine.

În ce privește darea moșilor la țărani, statul neavând proprietăți suficiente, va veni cu o lege, prin care se prevede cumpărarea de moșii și dacă proprietarii vor face dificultăți, cerând prețuri considerabile, legea o să-i oblige să-și caute singuri moșiile.

De prim-ministru va face mâine o vizită d-lui Dumitru Sturdza pentru a-i comunica textul ante-proiectului de lege contra trusturilor și îi va solicita concursul pentru ca ambele partide să concluzeze astfel la o soluție de împăciuire a țărânilor răsculate.

Ante-proiectul va fi însă transformat în proiect de lege și adus de urgență înaintea Camerelor, chiar dacă șeful liberalilor nu l'ar agrea.

Din Bănat.

— Raport special al «Tribunei». —

Reșița, 19 Martie n. 1907.

Siguranța, cu care cultivarea pieselor teatrale a început a se infiripa și a prinde rădăcini în sinul singuraticilor Reuniuni de cântări, e o prevestitoare a unui progres foarte decizător în viața culturală și morală a poporului de rând.

Motivul principal pentru care obștea economilor noștri, pe lângă cantul artistic cultivă și spriginește cu drag și prestațiunile teatrale e a se atribui în mare parte împrejurării, că acestea, luată fiind din viața poporului, aranjate apoi cu gust, decorate cu expresiuni potrivite și predate în mod corăspunzător, îi cauzează o distracție foarte instructivă, o bucurie și o plăcere evidentă.

»Ce mi drag nu mi urit« zice poporul. Drept

aceea conducătorii de pretutindeni ai poporului agronom, folosindu-se de acest izvor al *dragostei*, ar putea să cultive piese teatrale chiar și acolo, unde nu există Reun. de cântări, deoarece prin acestea nu se satisface simplaminte numai plăcerii trecătoare ci totodată și unui scop mult mai nobil și de valoare neîndoielnică pentru popor.

Anume: cultivarea pieselor teatrale alese cu gust, studiate și predate binișor, conziderate din ori ce punct de vedere, dar mai cu deosebire din punct de vedere moral, face un serviciu nespus de mare poporului, pentru că în acele, ca în o oglindă își vede poporul foarte fidel calitățile sale bune și rele.

Cu ocaziunea predării pieselor teatrale conform naturii acestora se prestă cea mai bună ocaziune a influință asupra minții și inimii poporului atunci, când acesta liniștit în sufletul său, pe câteva clipe liber de cugetele năcazurilor și ale neajunsurilor sale zilnice, în timp relativ foarte scurt vede cum se desfășură unul după altul urmările binefăcătoare ale precumpenirii, ale acurateței, ale supunerii, ale sânguinței, ale facerii de bine și a altor însușiri bune provenite dela oamenii de bine.

În asemenea momente vede însă și urmările rele și triste ale beției, ale individiei, ale nesățiuului, ale nesocotinței, ale urei și a altor însușiri rele, ce se petrec în viața de toate zilele, a multor soți de ai săi.

În aceste momente poate învăța mult, și aceasta învățatură poate să fie decizătoare pentru întreaga sa viață.

Pătrunsă de însemnătatea acestor motive nobile, Reuniunea de cântări și muzică a plugarilor din Reșița rom. pe lângă cultivarea cu succes a cantului artistic, în anii din urmă, sub conducerea cu iscusință a dlui învățător Ștefan Albu, a început a cultivă și piese teatrale.

Bine alese, studiate după recerință și predate aceste piese în mod potrivit spiritului depus în ele, membrii însuflețiți ai acestei reuniuni (în carnevalul din ast an) în două rânduri ne-au surprins foarte plăcut cu producțiunile lor de diletanți.

A doua producțiune teatrală cu titlul de »Lipitorile satului«, a fost predată în 17 l. c., în sala cea mare dela hotelul »Panonia« din loc.

Succesul obținut în predarea acestei piese teatrale ne îndreptățește a constată, că dl Albu — în urmarea experienței sale — foarte nimerit a izbutit să distribue între diletanți (și încă conform individualității fiecăruia) singuraticile role.

Vrednici de toată lauda sunt toți diletanții, pentru diligența, cu care au studiat și preciziu-ne cu care fiecare s'a nizuț a-și preda rolul la care s'a angajat.

Dimitându-mă la aprecierea după merit al debutului singuraticilor diletanți, nesmintit trebuie să accentuez, că dintre dșoarele ce au fost angajate, dșoara Paraschiva Gerga, ca fată orfană s'a achitat de rola sa foarte bine, delectând publicul ascultător și cu cântări bine reproduse. Dșoara Anna Gerga s'a distinș prin modestia sa, ce foarte bine îi ședea, iar dșoara Parascheva Baia, în calitate de soție a lui Ioan Teslariu prin curaj și îndemâneală ș'a predat rolul foarte potrivit.

Indemâneală recerută la predarea acestei piese au manifestat și diletanții ceilalți angajați la diferite role. Așa dl Tr. Blajita în calitate de arendaș grec, dl G. Dobra ca ovreu arendaș al satului, A. Farcașescu sub numele de Ion Teslariu razeș, A. Baia în calitate de copil al soției lui Teslariu și mire al fetei orfane, prin ținuta acomodată firii și spiritului rolurilor lor, precum și prin predarea naturală și neforțată s'au produs foarte bine și spre îndestulirea tuturor.

Nu mai puțin bine s'au purtat și P. Vida în calitate de țaran, Tr. Doagă ca jandarm, St. Liuba ca subprefect, precum și I. Ioan ca pădurari.

Petru Cărăbaș în calitate de argat al lui I. Teslariu prin ținuta și predarea-i acomodate firii sale, iar G. Boboescu ca razeș sub numele de Vântură-Țară prin predarea și mimicele sale acomodate, a ținut publicul într'o dispoziție sufletească foarte vială.

Un aspect foarte plăcut au dat întregii producțiuni costumele potrivite ale diletanților.

Voind a ne da seamă și despre efectul moral al acestei producțiuni, nesmintit trebuie să accentuăm, că din predarea piesei: »Lipitorile satului« au ieșit la iveală, lacomia invidia, răzburarea, modul de seducere și alte calități rele, de cari e infectată o parte însemnată a omenimii.

În același timp a ieșit însă la iveală pocăința și părerea de rău a argatului lui I. Teslariu, carele întunecat de patima beției, sedus de grecul Kirani arendașul, a fost cauza morții stăpânului său, pentru care faptă făcând mărturisire și-a deplâns păcatul său greu, în public.

Producțiunei bine succese, i-a urmat ca de regulă joc, carele a dat anză întregii tinerimi a-și petrece până în zori în cea mai vială dispoziție.

Rezultatul material al acestei producțiuni încă a fost îmbucurător încassându-se cu aceasta ocaziune 250 coroane.

Aceste rezultate atât de îmbucurătoare servească-le membrilor activi de încurajare și indemn, ca și pe viitor să se facă vrednici de lauda și sprijinului publicului.

Prestațiunile acestei reuniuni atât de însuflețită pentru chemarea sa, ne este garanța cea mai

POEZII POPORALE.

Culese de Iustin Iancu, de pe Iuncă (Bihor).

Nevasta care-i frumoasă
Nuna pagubă-i la casă,
Bade-ar merge d'ar lucra
Nu se 'ndură a o lăsa.

Nana mea cea de demult
N'am inimă să te uit,
De te-ar uita inima
Te vorbește gurița
De te uit pe drum mergând
Te visez noaptea durmind

Prin pădurea cea cu vânt
Merg nana tot cu gând,
Prin pădurea rețezată
Merg nana supărată.

Mori nană, dacă-i muri
Că mă prind că te-oi jeli,
Cu trei fire de trifoiu
La birtaș lângă cimpoi
Și cu trei de iarbă verde
La birtaș după hidede.)*

Cui i-e urâtă muierea
Meargă 'n pădure cu ea,
Deie-i cu toporu 'n cap
Și spue că o tunat.

Rău îi pare cui și cui
Că eu joc drăguța lui,

*) Violină.

Nu știu pân'ce (pentru-ce) i-o părea
Joc a lui și las pe-amea.

Pe mine mă chiamă Floare
Cine mă iubește moare.
Iubește-mă dumniata
Să vezi muri-i ori ba?

Frunză verde pe ogor,
Am un drăguț domnișor,
Iarbă verde pe meriște,
Am un drăguț cântăliște.

Am un drăguț ca o pană
Bănuescu'mi că-i cătană
M'oi ruga la cei mai mari
Ca să-l bage 'ntre gendari
Că gendarii cei de frunte,
Ei umblă sate mai multe.

Așa-i codru cu voinici
Ca ceriul cu stele mici
Așa-i codru cu tâlhari
Ca ceriul cu stele mari.

Tu meri bade 'n cătănie
Dar de mine ce să fie?
Va fi mândruliță bine
Că las dorul meu la tine
Să-l îngropi într'o grădină
Dar să-l uzi la rădăcină
De-i vedea că vestejește,
N'ai ce trage-a mea nădejde,
De-i vedea c'o vesteji,
La mine n'ai ce veni.

Fetișoară cu părinți
Nu sili să te măriți,
Că și eu m'am măritat
Doamne rău am căpătat
Bătutu-m'a dumnezeu
Cu norocul meu cel rău
Caută fată tu să vezi
Pentru cine somnu 'ți perzi
Pentru'un om cu ochii verzi
Nici 's verzi nici mohoriți
Numai cum 's mai urți.

Țucu-te inel vărgat
Și gura cui mi-te-a dat,
Mi-te-a dat sara pe lună
Să te port cu voie bună,
Mi-te-a dat sara pe nor
Să te port cu mare dor.

Țucu-te bade dalbuț
De trei ani mi-ai fost drăguț,
Dar acum de-o săptămână
M'ai urit pentru'o minciună,
Pentru iarba dintre spini
Pentru hăda din vecini,
Pentru iarba dintr'o cale
Pentru hăda dingă vale.

Poți fi bade cât de mândru
Că la tine nu mi-e gându,
Tot în gând de nu m'a-i fi
La ce foc aș lăcomi?
Nici ai vaci, nice ai boi
Numai voi frați amândoi,

sigură despre un astfel de progres, în schimbul căruia pe viitor doară în chip înzecit merită spriginul moral și material al tuturor oamenilor cu dare de mână și amici ai progresării în cultură ai poporului agronom.

Considerând scopul măreț, ce aceasta reuniune culturală îl urmărește, avem de altcum firma speranță, că nou alesul prezident (al reun. din chestiune) dl Mihai Miarcia cu cunoscutul d-sale zel, va afla modul și modalitatea cea mai potrivită de a se spori succesive numărul membrilor activi, cari în fiecare an în urmarea vârstei lor ar trebui să între ca începători în sinul reuniunii, iar pe de altă parte prin acvirea de membri ajutători, succesive pune acestei reuniuni o bază solidă și puternică.

Mai avem firma speranță, că noul prezident M. Miarcia prin darnicia sa, potențată prin îndemnul în acest respect al soției D-sale va nizuî într'acolo, ca parte din contribuțiile lor, parte a altor binevoitori și spriginitori a astorfel de întreprinderi culturale: Reun. rom. de cântări și muzică a plugarilor români din Reșița rom. să fie provăzută cu steagul recerut, sub scutul căruia spre onoarea întregii comune, membrii activi ai acestei reuniuni să se poată prezenta în tot locul după recerință.

Dee D-zeu, ca să auzim de bine!

O. R.

Despre revoluția din Rusia.

Egoism și bestialitate. — Fapte petrecute. — Socialiștii în Dumă. — Un nou fel de amnestie.

Una din caracteristicile revoluțiunii rusești și a tuturor revoluționarilor de altfel, este marea exasperare a pasiunilor, care produce pe de o parte caractere și fapte nemăsurat de mari, eroice, virtuți neprețuite, iar pe de altă parte o abjectă și sângeroasă deslănțuire de bestialitate.

De aceste contraste izbitoare e plină revoluția rusească. Acea bestialitate sălbatică, sângeroasă, care se arată în închisorile rusești, în beciurile aresturilor, în expedițiile de pedeapsă și în pogromurile și masacrele înfiorătoare ce le întovărășesc, este în deobște cunoscută. Ea a îngrozit doar lumea întreagă.

Iată un nou exemplu până unde poate să meargă această dezesperare a bestialității. În guvernamentul Nijni-Novgorod, tribunalul militar a achitat pe un copil de 14 ani, găsindu-l absolut nevinovat. Bandele sângeroase însă, revoltate că e scăpată această jertfă nevinovată, au asasinat pe avocatul copilului, și au ucis și pe judecător.

Și alătura cu această deslănțuire de bestialitate, câte fapte mari eroice! Una din caracteristicile revoluției rusești, este și eroismul copiilor. Nici într'o revoluție copiii n'au luat o parte așa de mare, așa de eroică, și nici într'una n'au fost

atâția copii condamnați și executați. Pentru psihologia acestor mici revoluționari e caracteristic următorul fapt, pe care-l povestește un scriitor rus, Voivodin. Într'o familie se află o veste gravă, dar și atât de obișnuită, că fiul cel mai mare a fost executat. În mijlocul disperării familiei întregi, un copil de 11 ani se aruncă în genunchi înaintea icoanei maicei Domnului și plângând, în gura mare, se roagă: »Maică curată, fă-mă mare și dă-mi putere ca să răzbun moartea fratelui meu«.

Se știe, că acela care a împușcat pe contele Ignatiew, era un tinăr, aproape un copil. Când muma-sa își frângea mâinile de durere înaintea suplicului, copilul o mângăia: »Mamă dragă, tu știi că n'am făcut în viața mea nimic, care să te supere, și știam doar că cu fapta mea îți zdrobesc inima: dar trebuia să fac așa, trebuia doar să plângă o mamă, ca să înceteze plânsul celorlalți«.

În Poczovsk din guvernământul Samara, doi copii, dintre cari unul avea zece, și celalalt opt ani, în capul unei mulțimi de mai multe mii de oameni însoțiau pe deputatul ales, N. Kamar. Și vorbele lor inspirate erau așa de calde și pline de înțeles, încât plângea mulțimea toată, plângea și deputatul.

Și acelaș contrast de lumină și întuneric pretutindenea, acelaș contrast și în Dumă. În manifestările de veselie și mare înălțare sufletească, ale unei tinerimi culte și neprihănite și ale unui proletariat eroic și generos, intrau în Dumă, la deschiderea ei, o sută cincizeci de socialiști.

Sunt oameni cari au urcat piscurile gândirii omenesci, și cari și-au însușit cele mai nobile sentimente ale epocii. Ei visează iubirea între oameni, o societate de frați, și sunt gata să-și dea ori când vieța pentru acest vis. Și pe aceeaș poartă a Dumei a intrat un alt cortej, și un cupu mare tras de patru cai, și îmbrăcat în steaguri naționale moscovite; înconjurat de o mulțime de huligani sălbatici și sângeroși, cari tipând și chiuind purtau icoane și prapori bizenune, își făcea intrarea în Dumă, Crușevanu, organizatorul masacrelor femeilor și copiilor de ovrei, spre mai marea glorie a autocratizmului rusec. Se poate un mai izbitor contrast? Și existența acestei Dume, după compunerea ei, cel mai democrat parlament din lume, dar nevoită să lucreze cu un guvern sângeros și reacționar care cere legi și bugete dela o Dumă pe ai cărei susținători și partizani îi masacrează în afară de Dumă, — nu este aceasta oare, nu numai un contrast, dar una din cele mai tragice ironii pe cari le cunoaște istoria? Și guvernul, autocratizmul, birocrațizmul rusec, a vrut să dea o dovadă că știe să ajungă, în construirea acestor contraste tragice, până la o înălțime în adevăr necunoscută în istorie.

E un obicei în Rusia, ca în zilele mari să se arate clemența imperială. Pentru o zi mare cum e ziua de deschidere a Dumei, și încă a unei Dume atât de democrate, se așteaptă lumea la o clemență ore care, la o amnistie cât de redusă.

Nu-i vorba, se impune o amnistie cât de largă. Oare nu este iarăș un contrast absurd ca să fii închiși o sută de mii oameni, dintre cari cel puțin nouăzeci de mii sunt vinovați că au lucrat pentru realizarea acelei Dume pe care tu o chemi acum ca să legiferezi cu ea? Dar Rusia e învățată cu astfel de contraste absurde și dure-roase, și de aceea așteaptă acea amnistie anodină, care de obicei sună astfel: »sunt amnistiați toți acei cărora autoritățile nu le vor găsi nici o vină«.

Dar birocrația rusă s'a întrecut pe sine însași. Într'un ordin expres al guvernului către guvernatorii din provincie, s'a poruncit ca cei condamnați la moarte să nu fie executați în ziua deschiderii Dumei; ci a doua zi!... Astfel, aceea tortură oribilă și neomenească pe care o suferă cel condamnat, în așteptarea morții, să fie prelungită cu 24 ore! Ca semn de clemență pentru deschiderea Dumei, celor condamnați să le fie prelungită cu 24 de ore moartea...

O, noi cei din veacul al douzecilea avem nervii tari, suntem obișnuiți cu tragediile groaznice, dar într'un viitor mai depărtat, când oamenii vor simți mai adânc și mai cald, cine știe dacă aceea zi nu va fi însemnată cu o zi de doliu, ca o zi în care a fost ucisă Clemența...

C. Dobrogeanu-Gherea.

Apărarea națională.

Adunarea din Sibiiu.

Cuvânt către dăscălimea română.

Evenimentul zilei este convocarea de mai la vale a adunării din Sibiiu iscălită de toți fruntașii de seamă a vieții publice de acolo. După Blaj vine Sibiiu, îi va urma apoi Aradul, Brașovul, Orăștia, Bradul și sperăm și Timișoara, Oravița, Vârșeț, Caransebeș, etc.

N'avem însă nici o știre din Cluj, iar știrea ce am primit-o cu privire la Oradea-mare cu regret trebuie să anunțăm că ni-se desminte. Curios! Ambele aceste orașe paradează an de an cu baluri — semnul că au un public românesc — n'am putea însă spune că s'ar prea îmbulzi la manifestații politice românești. La ambiția asta nu râvnesc.

Iată deci că balurile nu pot fi socotite de odată și ca dovezi ale conștiinței naționale, cum ar fi firesc să fie. Și suntem siguri că nici generoasa tinerime din Buda-pesta nu se va grăbi să aleagă forma aceasta a manifestării românismului ce clocește în cei 2000 de români de acolo.

Al doilea simptom îmbucurător, de care ne putem da seamă azi este *mișcarea învățătorimeii*. Am publicat ieri însuflețita somație din Coștei către conducătorii reuniunii învățătoresți din Caransebeș, azi am primit mai multe scrisori dela învățători, cari toate cer convocarea reuniunilor învățătoresți. Publicăm una din ele scrisă în formă de apel direct. Am mai spus-o de altfel că învățătorii sunt în prima linie avizați să-și spue cuvântul. Tăcere iar pune într'o lumină care noi cari cunoaștem sentimentele dăscălului român, știm că nu e adevărată. Să-și spue deci ei cuvântul deschis și cu bărbăție!

Convocare.

Cetățenii din cercurile electorale ale Sibiiului, al Cisnădiei, al Nocrichiului, al Cristianului și al Sebeșului, sunt prin aceasta rugați a lua parte la

adunarea poporală,

care se va ținea în Sibiiu, Marți, în 13/26

Nici ai vace mulgătoare
Numai măta băutoare.

Ce folos că toamna vine
Și mândruța mea rămâne,
Ce-aș face s'o duc cu mine
Măcar calea jumătate,
Și d'acolo mai departe
Până'oi intră în cetate.

Arde luminița 'n bartă
Nu vine badea surată,
Vinerea măsa nu-l lasă
Dumineca-i dus de-acasă,
Zacă măsa de lungoare
Să n'ajungă să-l însoare,
Și tată-său de baiu rău
Și soru-sa de mătrice
Pân'-ce nu-l lasă aice.

Bădiță dela Sibiiu
Leagă-ți calul de gutiu,
De gutiu de două lemne
Vină 'n casă, nu te teme.

Șezi bade dac'ai venit
Ori spusu-ți-a oare cine

Se nu șezi tu lângă mine
De-i șede de nu-i șede
Prima mea tot n'a scădea,
Dar peana din clopul tău
Va săca de dorul meu.

Mă mână maica la vie
După două-trei gutie,
Cu ele eu nu silii,
Cu drăguțu mă 'ntâlnii,
Prin iarbă mă tăvălii,
Și o gudă de vecină
Mă văzu dela fântână,
Dară guda vecina,
Mă spuse cătră maica,
Maica spuse la tata
Tata sări să mă bată,
Dar frate-meu cel mai mic
Strigă: Nu-i face nimic,
Că fata nu-i vinovată
Ci-i vinovată maica,
Că ea când o a făcut
Frumușel o a scaldat,
Dintr'un topilaș cu flori
De e dragă la feciori.

Martie 1907, la orele 11 din zi, în sala dela »Casa societății« (Gesellschaftshaus).

Program :

1. Deschiderea adunării.
2. Desbatere asupra situațiunii politice.
3. Desbatere asupra proiectelor de lege ale guvernului, cu privire la școalele elementare.
4. Proiect de rezoluție.
5. Inchiderea adunării.

Sibiu, 4/17 Martie 1907.

dr. Liviu Leményi, Parteniu Cosma, Ioan de Preda, Alexandru Lebu, dr. Octavian Rusu, Nicolae Ivan, Mateiu Voileanu, dr. Miron Cristea, dr. Ilie Beu, Lazar Tritean, Teodor V. Păcățian, Ioan Droc, dr. Avram Tincu, dr. Eugen Piso, dr. Dumitru Ștefan, dr. Petru Șpan, Emil Verzariu, Victor Fincu, dr. Lucian Borcia, dr. Nicolae Bălan, dr. Aurel Crăciunescu, Octavian Goga, dr. Ioan Borcia, dr. Ioan Lupaș, Octavian Tăslăuan, Ermil Borcia, Victor Tordășianu, Eugen Vancu, Demetriu Cuntan, dr. Ioan Fruma, dr. Vasile Dan de Apșa, Silvestru Moldovan, dr. Tiberiu Brediceanu, Timoteiu Popoviciu, dr. George Măcelariu, dr. Nicolau Schiau, Dumitru Vulc, dr. Nicolau Comșa, Ioan St. Banciu, Ioan Bojiția, dr. Nicolau Lazar, Constantin Crețescu, George Tatar, Dimitrie Comșa, Vasile Stan.

Apei, către dascălimea română.

»Hannibal ante portas«. Fraților dascăli! Oara unsprezece a sunat. Apponyi ante portas. In »Lumina« Nr. 10 cinstita foaie kossuthistă se terfelește într'un mod mizerabil vrednic de cei ce-o redactează — înalții noștri prelați îndemnând preoții, învățătorii și pe iubitul nost' popor să-și alunge păstorii din mijlocul lor.

Precum Tiberius voia să înduplece poporul împotriva legii ca să înfrângă pe Octavius tocmai așa dl Apponyi voiește prin organele sale să înduplece poporul și pe preoți și învățătorii să se lapede de înalții prelați, cari veghează neadormiți asupra tuturor intereselor noastre bisericesti-școlare.

Apelul din foaia kossuthistă ori și care om cu mintea la loc știe dela cine vine. Va mai fi poate vre-un »Pythia« care se va gădi la supunerea lui Hannibal dar asta pe noi nu ne va descuraja.

Fraților dascăli! In aceste zile grele să nu stăm nici noi cu mâinile în sîn ci să ne luăm partea onorifică din lupta poporului român, convocând pretutindenea **adunările despărțimintelor învățătoresți**, iară de acolo protestând contra faimosului ministru de instrucție publică și spunând cuvintele lui »Aristides« »dascălii români nu-și vând libertatea lor pentru tot binele lumii«.

Fraților! Să nu se afe între voi vre-un »Ephialtes«, care pentru niște arginți să-și vândă neamul și școala, căci cine va vinde școala, a vândut și biserica.

Dl Apponyi zice că nu voește să ne scoată limba română din școală. Și a lum însă avem numai jumătate din orele de pe săptămână limba maghiară și deja am început să neglijăm limba română, dar ce vom face, când va veni noua lege școlară, poate dacă vom ținea și noaptea prelegeri pentru limba română.

Oare ce veți zice fraților dascăli la proiectul lui Apponyi, unde zice că fibirăul are dreptul să judece în cauze școlare? Credeți fraților, că dacă la o alegere de deputat nu ați fi cu dl fibirău, ați mai sta mult în slujbă? Un fibirău să judece în afaceri de învățământ?

Fraților! Cu toți să ne ridicăm și să răspundem ministrului de instrucție publică un »veto«, căci aici noi dascăli suntem chemați în primul rând să ne spunem părerea.

Proiectul lui Apponyi nu-l primim.

Alimpie Rădulea,
învățător.

Transacția economică.

In cercuri competente se afirmă hotărît nădejdea în nereușita negocierilor. Prin urmare situația actuală va dăinui în tăcere nealterată, până la anul 1917. Se zice, că asta e dorința expresă a moștenitorului de tron (a cărui creatură este și actualul premier austriac), care ține să nu-i fie legată mâna de loc, la suirea pe tron. Astfel toate negocierile erau numai o comedie și era apriori hotărît a nu rezolvă nimica.

Chiar și vizita Arhiducelui la împăratul Wilhelm se aduce în combinație cu negocierile astea — pe coloanele bine informatului »Zeit«.

Primul ministru președinte austriac Beck a rămas în Budapesta pentru continuarea negocierilor.

Camera va lua vacanță de vară la sfârșitul lunii Mai.

Pogrom în Moldova.

Cu titula asta sugestivă, ziarele din Capitală, dau în cor cele mai grozave și înfiorătoare știri despre revoluția țărănească, despre a cărei izbucnire se pomenește deja de vre-o 10 zile. Acuma publică rapoarte de câte 4—5 coloane și zgâiesc ochii de spaima onorurilor și cruzimilor ce săvârșesc mulțimele ațitate. Unele pomenește chiar și de împresurarea Iașilor, de vre-o 30.000 de oameni, cărora miliția numai anevoie le poate face piept. Altele învinuiesc miliția și autoritățile de complicitate cu răsculații.

Fiindcă de astădată nu numai ziarele ovreiești ori filoovreiești tipă, suntem îndemnați a crede și a atribui o importanță mai mărișoară mișcării țărănești, și noi. Rezervele însă ni-le păstrăm și acum, bine-știind cât de mari coarne capătă ori-ce faimă din România, până ajunge în Capitala ovreiască a țării ungurești, trimisă de obicei de informatori ovrei. Ales când ele ne spun chiar despre întâmplări, ce îi privesc mai cu seamă. In cazul de față, apoi mai este o bubă la mijloc: *ura presei ovreiești și chiar a celei curat maghiare, față de România antisemită și iredentă, (ci-că) o ură, care se manifestă pătimaș în neconținutele defăimări și ponegriri, ce le face — pentru străinătate!*

Din străinătate.

Uniunea țăranilor din Austria de jos. Comitetul partidului țărănesc din Austria de jos, compus din deputați și notabilități de-ale poporului din această provincie, a pus bazele unei Uniuni țărănești care se va îngriji de situația țăranului din punct de vedere politic, moral și economic.

Aceasta uniune își are organul ei propriu, în care se însemnează tot ce se referă la bunăstarea țăranului.

In nr. 4 »Der Bauernbündler« își are înscris programul lui, referitor la alegerile viitoare.

In acest program partidul țărănesc cuprinde cerințele sale în viitorul parlament însemnate în 15 puncte.

El cere mai întâiu penziune pentru țărani, pentru breslașii țării, ca și pentru ori-ce funcționar al statului.

2. Legiferarea arândării de moșii, exploatate de evrei lacomi.

3. Amortizarea datoriilor țăranului și scăparea lor de capitaliștii nemiloși.

4. Sprijinul dat de stat pentru creșterea vitelor.

5. Acordarea de favoruri clasei țărănești la recrutare.

6. In chestia școlară cere obligamântul de șapte ani de școală, fără excepții pentru comunele pur țărănești.

7. Cere înlesniri în chestia armatei. 2 ani de serviciu cu concediu pe vremea recoltei.

8. In chestia ungară egalitate pentru ambele țări, iar dacă nu e posibil aceasta, atunci desfacerea economică.

9. Reorganizarea vânatului.

10. Măsuri împotriva mailor capitaliști.

11. Regularea chestiei servitorimei.
12. Schimbarea sistemului de dare și mărirea contribuțiilor pentru capitaliști.
13. Ieftinirea transportului pe tren și pe vapoare.
14. Apărarea moravurilor și credinței creștine.
15. Simplificarea și ieftinirea nevoilor administrative.

NOUȚAȚI.

A R A D, 22 Martie 1907.

— **Un literat care promite.** Unul dintre prozatorii noștri cei mai buni, dl Ioan Agârbiceanu, publică în »Unirea« o prea frumoasă novelă: »In clasa cultă«.

Agârbiceanu, care până acuma a prins cu minunată pricepere vieța poporului și a prentului ideal dela sate — a scris pentru prima-ora din vieța oamenilor cu carte; precum se vede, scrie tot așa de ușor și din »clasa cultă«, ca și din vieța poporului nostru.

Novela Dsale pare a fi dintre cele mai bune ce le are până acum, o scriere de o adevărată forță artistică!

— **In amintirea lui Carducci.** (După »La Voce del Popolo«). Duminecă italienii din Fiume au ținut o splendidă serbare, în memoria marelui lor poet Carducci, mort zilele trecute. Serbarea s'a aranjat în Teatrul Comunal, sub auspiciile Cercului literar și filarmonico-dramatic. Au luat parte toți italienii, precum și alți admiratori ai celui ce a scris atâtea podoabe pentru literatura întregii omeniri.

— **Iubileul de 30 de ani al preoției.** Ni-se scrie: In 25 Februarie (10 Martie) a. c. s'a sărbăt părintele D. Ganea paroh în Semeac, tractul Aradului, în cerc restrâns aproape familiar, iubileul de 30 de ani al preoției sale. In biserică s'a servit Sfânta Liturgie de preoții L. Adamovici și D. Ganea, iubilantul din loc, A. Giurgiu ginerile iubilantului, preot în Hodiș și Romul Ganea fiul iubilantului, preot în Ohaba-Sârbească. Răspunsurile liturgice le-a executat corul vocal din loc sub conducerea zelosului econom T. Suci. La priceasnă iubilantul a ținut o predică comemorativă, în urma căreia i-s'a făcut mari ovațiuni din partea poporului, iară corul a intonat imnul »La mulți ani«. După finea sf. Liturgiei s'a oficiat parastas pentru defunctul preot N. Ionescu fost antecesor și socru iubilantului, precum și pentru părinții și fiul Nicolae răposat ca gimnazist ai iubilantului. La masă unde a domnit mare bucurie, s'a ținut mai multe toaste; cel dintâi l-a ținut iubilantu pentru Esc. Sa Metropolitul Ioan Meșianu, carele a fost Episcop al Aradului, l-a săntit întru preot la 20 Februarie v. 1877. Al doilea toast l-a ținut A. Giurgiu pentru iubilant, al treilea R. Ganea pentru Ilustritatea Sa I. I. Papp episcopul Aradului, binefăcătorul iubilantului, precum ca student așa și până azi ca tată de familie.

In decursul petrecerii a intrat în chilie economul Ioan Verșanu și emoționat își exprimă în cuvinte pătrunzătoare sentimentul de iubire față de iubilant, rugându-l ca și de aici încolo să le fie un energic conducător și povățuitor, după cum le-a fost și până în prezent, urându-i mulți ani de fericire, spre bucuria și fala românilor din comună, cu un astfel de preot. Părintele D. Ganea, iubilantul, viu mișcat de atâta dragoste față de un poporean al său a devenit foarte sentimental, s'a exprimat mulțumita promițându-i că și în viitor cât va fi între ei va fi adevăratul părinte sufletesc, și ce se va cere dela dânsul va face totdeauna.

La orele 4 p. m. a fost înmormântarea fruntașului econom Florea Hornoiu, la care a luat parte toți 4 preoți, cari au servit s. Liturgie, prin ce s'a ridicat vaza țeremoniei, ceea ce a fost pentru comuna Semeac o privesc de tot rară. Mulțimea de popor nu mai încăpea pe străzile Semeacului, fiind-că era zi de Duminecă. După înmormântare iarăși ne-am întrunit la casa iubilantului, unde în cea mai frumoasă armonie am petrecut până când ne-am despărțit fiecare la ale sale, poftind iubilantului încă un iubileu.

— **Luarea Fort-Cabrolului.** In fine le-a reușit să-l facă pe nefericitul forestier din Normandia, pe Gauthier, să se predea fără vărsare de

sânge. In noaptea de Sâmbătă spre Duminecă, jandarmii au încunjurat locuința lui și-au pândit momentul ca să poată pune mâna pe omul primejdios.

In zori de zi nebunul a și ieșit din casă, ca să dea de mâncare vitelor, când a observat însă că jandarmii se apropie de el, s'a retras imediat și și-a baricadat poarta și înarmat și-a ocupat locul de pază în fereastra primului etaj. Intre acestea s'au adunat și locuitorii din sat și i-au înconjurat casa, iar cu vorbe prietenești încercau să-l capaciteze pe sermanul nebun; au fost și de aceia cari au îndrăsnit să meargă până în curte. Dar Gauthier a ținut asupra lor și toți au luat-o la fugă. Duminecă după prânz îi s'a urât să mai stea în postul lui din înălțime și s'a coborât în parter, și aplecându-se pe fereastră a intrat în vorbă cu cei din sat. A zis cătră unul:

— Dacă ar veni aici bătrânul primar, i-aș preda decretul meu de forestier, și așa nu mai am nevoie de el, acum s'a sfârșit cu mine, sunt un om perdut!

Bătrânul primar sosi imediat.

— Ei, ei nene Gauthier, — îi zise cu prietenie — nici nu ne luăm rămas bun, nu-mi întinzi mâna?

Ochii nebunului îi se umplură de lacrimi, esită un moment, apoi se aplică pe fereastră și întinse mâna primarului. Acesta îl prinse puternic și aproape îl trase afară pe fereastră, atunci jandarmii, cari stau la pândă, îl prinseră și-l legară. Sărmanul om a fost transportat imediat într-o casă de nebuni.

— **Demonstrații feminine în Londra.** In timpul din urmă parlamentul englez a fost teatrul unor serioase demonstrații din partea femeilor cu drept electoral, cari au dovedit, că nu au inimă numai pentru a iubi, ci și pentru a se însufleți pentru idei mari naționale, cari ies din cadrul comun al unei banale dragoste.

De câteva ori gingașul sex frumos a fost aruncat afară din parlament, pentru că urechea fină a lorzilor nu se putea obișnui cu țipetele stridente ale Mistresselor.

La 20 c. ele au încercat un nou atac împotriva parlamentului, dar n'au izbutit, căci poliția fiind avizată la timp le-au tăiat intrarea. Multe dintre ele au fost arestate.

Aseară la orele opt s'a ținut o adunare feminină în Caxton Hall. Fiind temeri de demonstrații poliția a luat măsuri de împiedecare.

D-ra contesă și țiganul lăutar. Alaltăieri, contesa Festetics Vilma, despre care am mai scris, și-a serbat cununia civilă în Sopron, cu lăutarul Nyari Budi. Iată ce a spus contele Paul Festetics, către un ziarist din Budapesta:

— Intr'atăta stimez legile și libertatea personală, încât nu voi să pun nici o stavilă faptelor fiicei mele. Sistemul părinților, în timpul din urmă, de a-și închide copiii în sanatoriu mi-se pare urit, neuman. E comic, și n'am avut putere, ca să purced pe cale silnică față de fiica mea, deși aș fi avut mijloc și ocazie pentru acest lucru. Fratele meu Fasziló, e cavaler al lănei de aur și magnat, și eu am destulă trecere. Dar n'am făcut nici un pas, care n'ar fi legal, am făcut-o numai pe fiica mea atentă, nu în persoană, ci prin avocatul meu, că nu merge pe cale bună, va ajunge rău, e tinără, fără experiență, și e fată, să se gândească bine ce face. La acestea fiica mea, mi-a răspuns că voința ei e neînfrântă. Nu e putere care ar putea-o smulge de lângă țiganul lăutar. Eu la acestea am încetat ori ce apropiere ori pertractare cu ea. Contesa Vilma, dela etatea de șase ani, n'a mai locuit acasă. A luat-o la sine bunică-sa, mama mea. Ea a crescut-o, i-a făcut instrucția și a îngrijit-o, fata aceasta are foarte puțin din mine, din inima, din caracterul, din principiile mele. Pot zice că aproape nimic. Dacă eu aș fi crescut-o, dacă n'ar fi aruncat-o soarta, pe sermana dintr'un clastru în altul, la tot cazul sub influența mea, ar fi devenit o altă ființă. Așa nu pot lua răspundere pentru această faptă a ei, și crede-mă, nici nu sunt desperat. Altfel ași simți dacă această sermană fată ar fi crescut lângă mine.

In realitate ar trebui s'o jelesc acum, dar crede-mă, nici nu o consider așa, cum își consideră alții fiicele.

— **Urechea prințului.** Se telegrafiază din Sanpietro, că în 17 Martie în una din cafenelele celui mai elegant hotel, a avut loc o scenă sângeroasă. Câțiva oficeri, între ei mareșalul Cutais și

prințul Niseradze, au băut șampagnie, care li s'a urcat la cap. Inferbinându-se în chestii politice, unul dintre oficeri și-a scos sabia și a tăiat urechea prințului. La aceasta prințul, a rănit cu mai multe gloanțe pe adversarul său.

După o altă versiune, prințul și-a pus urechea tăiată în buzunar și și-a legat rana cu un serviet, apoi a băut mai departe. Numai în urma unor certuri noi ar fi comis fapta sângeroasă.

— **Lavine.** Se telegrafiază din Insbruk: In Arlberg băntue viscol cu zăpadă. In apropiere de Hintergasse cinci lavine au distrus linia ferată.

— **Un mic răspuns.** Sub acest titlu ni-se scrie;

In Nrul 52 al »Tribunei« sub titlul »Rătăciți« un anumit călător face un mic raport despre modul cum s'a serbat ziua de 15 Martie în Buteni.

Spune între altele că a fost surprins că pe edificiul școlii confesionale române a văzut fălăind stindardul patriotic, din ce susnumitul călător nu întârzie a face nițică politică atunci, când o aduce în legătură cu noul proiect școlar-aponyist ca adecă noi deja am pune în aplicare drasticele condițiuni cuprinse într'însul. Spre orientarea dlui »Un călător« precum și a onoratului public cetitor declarăm, că aceasta datină la noi nu e nouă și nici nu s'a aplicat numai acum din incidentul proiectului susmenționat, — ci datează și se aplică de pe timpul fostului episcop, in Domnul adormitul Iosif Goldiș, care — așa ni-s'a comunicat — a emis un circular în aceasta afacere îndrumând parohiile a procura stindarde și a le afișa pe dificiile școlare cu ocaziunea sărbătorilor patriotice. Nu știm dacă și ziua de 15 Martie se numără între acestea sărbătorii sau ba, de aceea am afla de bine ca atari dispozițiuni să ni-se comunice în scris și oficios ca să știm asupra cui are să cadă răspunderea. Atâta în ce privește școala. La celelalte acuze cuprinse în susnumitul raport, fiindcă acelea ating mai mult pe părintele Iuliu Bodea președintele comitetului parohial gr. or. român — dacă va afla de bine — va răspunde D-sa, cu care ocaziune ca director local școlar va putea întregi și rectificarea noastră provocându-se la nrul circularului susmit ori publicându-l eventual în extras, fiind D-sa și conducătorul oficiului parohial. Buteni, la 20 Martie n. 1907. — Ioan Roșu învățător, Petru Perva învățător, Constanța Muntean învățătoare.

— **Alegere de învățător în Cebza.** Ni-se scrie: In 4 Martie a. c. s'a ținut în frunțașă comună Cebza alegerea de învățător la școala II, sub conducerea înțeleaptă a harnicului și bravului nostru protopresbiter tractul Ioan Pinciu. S'au dat 148 voturi, dintre cari a întrunit 99 harnicul învățător din Criciova, dl Nicolae Drăgălină.

Bucuria noastră e mare, pentru că prin alegera aceasta va căpăta harnicul și bravul nostru învățător Ioan Gruescu, un tovarăș de luptă întru ajungerea scopului ce-l urmărește de a vedea comuna Cebza într-o stare înfloritoare.

Un alegător.

— **Intâmpinare:** Primim următoarele: Ref 3 ritor la cele publicate de dl Mihail Popa secretarul societății »Hilaria« in nrul 52 al »Tribunei« venim a Vă ruga în interesul purului adevăr, să binevoii a da loc următoarei lămuriri:

Dl Mihail Popa prin folosirea titulei de secretar caută să incurce societatea într-o afacere, ce nu aparține acestei societăți.

D-nealui nici pe decât n'a fost plenipotențat să facă la desmințiri ziaristice în numele »Hilariei« N'a primit și n'a putut primi astfel de mandat, cu atât mai vărtos, că cele publicate de corpondentul Dvoastră și »desmințite« de dl Mihail Popa, deși nu ating de fel societatea »Hilaria«, dar — durere — corespund întru toate adevărului. Oradea-mare 19 Martie st. n. 1907. Vasile Olariu, Radu Găvrus, Coriolan Bugariu, Ambrosiu Ilie, Octavian Comșia, Aurel Capra, Teodor Teș, Emil Deciu, studenți în drept.

Membrii reuniunii »Hilaria«.

— **Mulțămită publică.** Tuturor celor ce ne-au onorat cu prezența lor la concertul și reprezentarea teatrală ținută la 10 Martie st. n. a. c. de corul vocal al plugarilor români în Semlac, îndeosebi dlor cari au binevoit a suprasolvi peste taxă și anume: Cristof Adamovici, notar adj. 5 cor., dr. Georgiu Tulcan, medic 4 cor., Titu

Guleș 4 cor., toți din loc, Simeon Buda, Păncota 3 cor. Aducem și pe această cale mulțumită. Stefan Heșeg, cassarul corului.

Concert, petreceri.

Concertul din Curtici. Curticiul, una dintre comunele cele mai fruntașe din comitatul Aradului, a avut Duminecă în 4/17 Martie a. c. o zi rară, o zi de veselie și bucurie nețărmurită. Concertul aranjat de corul bisericesc ort. român sub conducerea dibaciului dirigent, învățătorul Mihail Dragoș, cu succursul preoților locali, a succes peste așteptare. Programul concertului a atras mulțime de oameni; chiar și pe străini i-a obligat să se prezinte în număr destul de frumos. Sala ospătării dlui Cornel Mladin s'a dovedit foarte mică față de publicul mare ce se adunase dornic după petreceri aranjate în felul acesta.

Toate punctele din program au succes foarte bine, încât la insistența publicului mai multe cântări au fost repetate. Corul bisericesc reactivat de puțină vreme a dovedit, cumcă membrii lui, dacă vor urma cu sîrguință pe calea apucată, multă lumină vor răspândi în comună: redeșteptând pe blândul popor spre o nouă viață spre progres, la a căror raze de lumină »buhele«, cari până aci voiau să tragă poporul din Curtici în întunec, la certe: astăzi le-a venit vremea să-și plângă trecutul lor; și cu atât mai amar nic li-e plânsul cu cât ruinele planurilor lor se scaldă în însăși lacrimile lor.

Dizertația învățătorului M. Dragoș »Despre scaderile noastre« presărată cu multe sfaturi înțelepte d'ale poetului nostru O. Goga, a fost bine primită și foarte instructivă pentru popor.

Deasemeni coristul Petru Don cu declamarea poeziei »Numai una« a produs multă veselie.

Succesul programului a culminat însă în poezia: »Nuntă în codru« de G. Coșbuc, declamată de d-șoara Aurora Nicorescu, care deși prună de școală, întru atât a pătruns în spiritul poeziei, încât publicul se simția azistând la nunta paserilor. Ca recunoștință, publicul a răsplătit cu aplauze aproape nesfârșite.

După concert s'a întins veselia adevărată, care a ținut până în zori.

Jocurile noastre naționale jucate de către coriști, îmbrăcați în costume naționale, a produs multă însuflețire în popor.

Pe lângă succesul moral, venitul material a fost de 175 cor. 8 fil., din care detragându-se speșele de 87 cor. 70 fil., restul s'a depus bază fondului pentru »Casa națională«, care în ședința comitetului parohial ținută 19 Februarie v. a. c. la propunerea binemotivată a părintelui Ioan Nicorescu, comitetul parohial cu vie însuflețire și cu un glas a hotărât zidirea în primăvară a »Casei naționale«, cu o sală mare de joc pentru popor și cu altă sală pentru »Casina română«. La această idee revenind părintele I. Nicorescu în cuvântul său de deschidere, publicul român a erupt într'un elan de însuflețire.

Intre suprasolvitori amintim cu plăcere pe următorii domni din Arad: dr. Sever Ispravnic, adv. 10 cor., dr. Ioan Ursu, adv. 5 cor., teologii Ioan Russu și Avram Leahu câte 10 fil., din Macea: L. Petrița, paroh 7 cor. 60 fil., G. Iancu, învățător 1 cor., și din Curtici preoții: Gr. Mladin 4 cor., I. Nicorescu 1 cor. 60 fil., I. Ursu 3 cor. 80 fil., L. Ispravnic 3 cor., C. Mladin 2 c. 80 fil., S. Ispravnic 2 cor., D. Muscan 2 cor., G. Podgoreanu 1. cor. 80 fil., M. Schader, 1 cor. 20 fil., Molnar I. 80 fil., Blaier A. 80 fil., Vertheim I. 40 fil., și N. Julian 20 fil. Pentru suprasolvirea de sus primească st. doamne și dni mulțumitele noastre cele mai călduroase.

Economie.

Arad, 21 Mart. 1907.

Avis. Avem onorul a vă aduce la cunoștință, cumcă institutul »Mărgineana«, și-a început activitatea; acordă împrumuturi ieftine și primește depuneri spre fructificare. Poiana, în 12 Martie st. n. 1907. Oficiul: Nicolae Dobrotă, paroh, dir. executiv. Romul Vraciu, învăț. contabil. Const. Radu, cassar. Ioan Maneguțiu, oficiant. Direcțiunea: George Bărbat, notar com. ca prezident. Ilie Moga, viceprezident. Ilie Dăncilă, Ilie Muntean, D. Ghișe, Aron Bozdog, Ioan Muntean.

NB. Capital social 80.000 cor.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 21 Martie 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kgl.)	7.54—7.55
Secară pe Aprilie 1907	6.63—6.64
Ovăs pe 1907	7.66—7.67
Cucuruz pe Maiu 1907	5.23—5.24
Grâu pe Octomb. 1907	7.85—7.86

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907.	7.53—7.54
Secară pe Aprilie 1907	6.02—6.63
Ovăs pe Aprilie 1907	7.65—7.66
Cucuruz pe 1907	5.19—5.20
Grâu pe Octomb. 1907	7.85—7.86

— Prețurile socotite după 100 kgr. și în bani gata. —

Unsoare de porc	143—144—
Slănină	110—111—
Prune uscate de Bosnia 26.50	26.50—17.50
Pezmet de prune	42—43—

Piața din Arad.

Cursul spiritului.

Spirit rafinat en gros	158
„ „ „ detail	160
Spirit brut en gros	156
„ „ „ detail	158
Lături uscate per kilg.	15

Piața din Aradul nou.

500—600 mm. Grâu	6.90—7.05
400—500 „ Cucuruz	4.50—4.60
Semnare nominală, Ovăs	6.20—6.30
„ „ Orz	5.80—9.—
„ „ Secară	5.50—5.60

Prețurile în coroane, per kgr.

Bursa de bucate din Timișoara.

Timișoara 5 Martie.

Grâu 75 kil. 6.60—6.65, 76 kil. 6.75—6.80, 77 kil. 6.85—6.90, 78 kil. 6.95—7.00. Grâu (marfă mercantilă) 76—77 kil. 6.60—6.65. Secară 5.80—5.85. Orz 5.70—5.75. Ovăs 6.75—6.80. Cucuruz 4.75—4.80.

Poșta Administrației.

Ananie Vucu, Zorlenț, Nr. 3 duplu nu este, deoarece ce numărul 2 s'a tipărit greșit nr. 1 și așa după nr. 2 am sărit la nr. 4.

Dimitrie Băgăria, Oravița. Am primit 4 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1907.

Petru Burca lui Iuon, Somoskesz. Am primit 274 cor. Călimdar național nu se mai află nici-căiri.

George Ripa, Drauț. Am primit 2 cor. în abonament până la 1 Iulie 1907.

BIBLIOGRAFIE.

Teatru la sate. În tipografia I. Ciurcu din Brașov va apare în câteva zile o comedie în două acte intitulată »O ședință comunală«. Subiectul ei e luat din viața poporului și a fi foarte potrivită pentru diletanții noștri dela sate, pentru cari s'a isprăvit repertoriul bucaților originale populare și acum o dă pe nemție.

Unde mai pui, că »Ședința Comunală« a luat un premiu de 250 cor. (adecă două sute cinci-zeci de coroane) bani buni.

— »Lucafărul« nr. 4—5 are următorul sumar: Dr. I. Lupaș din istoria școalelor noastre. Z. Bârsan: O noapte de demult (poezie.) Nic. A. Berindei Intâlnire. G. Noapte (poezie după Carducci). Z. Bârsan Carlo Goldoni. Al doilea centenar dela nașterea sa. Gh. T. Din popor: Cântecul Salomie. Emil Isac Pastel de iarna. Maria Cunțan Povestea Dorului (poezie) *. Un centenar american. Octavian Goga Ioan Crâșmarul (poezie.) I. Borcia Iiigenia în Taurida de Goethe. Act. III. Scena întâia. G. Bogdan Duică Scrisori din București (VIII): Convorbiri literare: Colaboratorii noi. M. S.-Râmnicianu Polemice. (Răspuns dlui G. Ibrăileanu). Liliac Căutec (poezie). * * * Giosuè Carducci. Cronica: Incercări, Crâdina de copii, Sculptorul Brâncuș, Ardeleanofobii, Rătăcirii, Premiul Lucafărului, Știri.

Posta Redacției și Administrației. Ilustrațiuni: C. Brâncuș: 2 Studii, Copilul Carlo Goldoni, H. W. Longellow, G. Carducci, C. Brâncuș.

Redactor responsabil Sever Bocu.
Editor-proprietar George Nichin.

**Află aplicare
doi culegători tipografi**

pe lângă leafa minimum

la tipografia „Tribuna“, Arad.

(Str. Deák Ferenc 20.)

Ofertele să se trimită la Administrație.

Ocaziune favorabilă.

Din cauza călătoriei urgente, sunt de vânzare mobile elegante, foarte puțin folosite, în coloare matt deschisă, pe strada Deme-ter Nr. 28 b.

Ar fi de tot greu

dacă nu chiar imposibil a găsi un alt mijloc care să fie pentru copi în aceeași măsură sigură și cu efect, că *Emulsiunea lui Scott* aduce organismului tinăr puteri nouă și îi ajută a trece peste greutățile desvoltării. Emulsiunea lui Scott este totodată atât de gustoasă, atât de ușor de mistuit și atât de curată și inofensivă, încât nu pînă începe nici cele mai mici greutăți și se po-ajunge numai cele mai bune succese. *Emulsiunea lui Scott* e cu mult mai bună decât untura de pește obicinuită.



Semnul, că *Emulsiunea lui Scott* e veritabilă este breveta: «un om, care poartă în spate o știucă mare».

EMULZIUNEA lui SCOTT,

se află în fie-care apotecă.

Prețul unui flacon original G. 2.50

Fondată în 1850.

Am onorul a recomanda onorațiilor economi

**sămânțele mele cele mai
escelente.****Trifoiu magyar** vizitat de stat și liber de aranca, **trifoiu roșu de Stiria.**Soiurile veritabile și originale premiate **de napi și de fânățe.****Sămânță de Oberndorff rotundă, roșie**
urieșe de Mammuth, de Eckendorf. Do-
bițe de masline în formă de butelie Ideal.

Amestec de sămânță de iarbă pentru pajiște.

Iarbă engleză, mohor, mazăre,
pisat-piparcă, sămânță de cânepă.Atrag atenția economilor și negustorilor asupra
prețurilor mele moderate.

Sămânțele cele mai bune de verdețuri flori și cartofi.

Așteptând comanda onoratului public cu cea
mai mare promptitudine sunt cu deosebită stimă**Dell'orto Károly**negustor de sămânțe la „Coroana verde“
(„Zöld koszoru“)

Nagyvárad, Sz. László-tér.

La dorință trimit preiscurante ilustrate gratuit.
Comande din provincă le efeptuesc prompt și punc-
tual fără spese de împachetare.**Să nu mai suferi nimeni!**pentru că poți scăpa de ori-ce durere pro-
venită din răceală prin vestitul**Spirit de gheață (jégszesz).**E singura mângăiere pentru cei ce sufer
de podagră ischiași și reumă.Nu este numai un medicament indispensabil
de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical
chiar o minune.Dl învățător-director Z. Szöke Albert din Pan-
czélcseh îmi scrie următoarele:

Spiritul de gheață l'am primit cu mul-
țămă; mi-a făcut o
mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o
durere de măsea, la durere de stomach, la
durere de înțepenirea gâtului și odată la durere
daș cap l'am folosit cu deplin succes. Il reco-
mand călduros ori-și-cui, căci e o adevă-
rată binecuvântare pentru cei-ce sufer.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la eso-
farea după lucrul greu, la împunsături din
coastă, la scrintituri, la dureri de stomach,
de piept și la dureri de foale etc, după o
singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul **Spirit de gheață** a întrecut
D-Tale — toată aștep-
tarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici
din acest medicament escelent. Cu deosebită
stimă

Kékellő

Josif László, paroch.

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite
cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de gheață (jégszesz)

cu întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun
și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l reco-
mand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritu-
lui de gheață.

A tkár

Bander Gábor, mäsar.

E cu neputință a înșira nenumăratele
epistole de recunoștință și mulțumită, prin
cari e laudat **spiritul de gheață.**

Aceste puține specimene dovedesc escelența
și marea lui răspândire într'un timp foarte
scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

H A T V A N.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimis franco
ori-unde.Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă
mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inven-
tatorului se află atât pe sticlă, cât și pe
avisul de folosință.

Să ne ferim de imitațiuni.

Antonie Karátsonyi

ARAD, Strada Hunyadi (colt).

Telefon 441.

Telefon 441.



La „Cănele negru“.

Recomandă

băcănia sa bine asortată

cu tot felul de mărfuri și anume:

● droguerie, specerie și coloniale. ●

Prețurile cele mai moderate.

Sprijiți pe comerciantul român!

Un candidat de avocat

cu practică

află momentan aplicare în cancelaria subscrisului. Condițiunile după învoială.

Dr. Augustin Straitariu
advocat, Hátzeg.

IN AMERICA DE NORD

la Waynesboro Pa.

se află

The Geiser

Manufacturing Co.

la care se află de vânzare mașinele cele mai bune și mai noi, inventate numai de doi ani încoace.

MAȘINI DE TREIERAT, bucate cu

elevator, suie paiele sus pe jireadă (sau cozol). LOCOMOTIVE care se trag de sine singure și trage și treierătorii după ele.

LOCOMOTIVĂ și PLUGURI, plug cu 6 fere, plug cu 8 fere și cu 12 fere; puterea locomotivei dela 18 până la 40 de cai. Și este locomotivă purtătoare cu numele „PERLESS“, cu putere dela 6 până la 30 de cai. Tot aceasta societate caută un neguțator de mașini la care pot să-i deie în vânzare, arătând prețurile și săi arate un nou chip de a câștiga bani prin mașinele din America. Ori care neguțator poate să probeze numai un an și va afla că mașinile Americane sunt cele mai bune.

Avis!

Tuturor abonenților „Cantorului Bisericesc“, le aduc la cunoștință, că opul acum se află sub tipar și abia la vară va apărea de sub tipar, deoarece opul să extinde pe aproape 50 coale de tipar; e ușor de înțeles, de ce nu poate fi mai în

grabă gata? Cei cari până acum nu s'au abonat la acest op atât de valoros, sunt rugați a se abona cât mai în grabă pentru a să putea hotărî definitiv numărul exemplarelor tipărite.

Prețul de exemplar broșat 8 cor; legat în pânză frumos aurit 10 cor. legătură de lux 14 cor. în pele. Cei neabonați vor solvi 2 coroane mai mult. Abonați se consideră acei domni, a căror nume va apărea în conspect la finea opului.

Abonamentele se fac la dl G. Bujigan inv. în Déliblat (Temes m.).

Avis.

Un candidat de avocat

român

află — pe lângă condiții favorabile — imediat aplicare în cancelaria lui

Dr. MIHAI GROPSIAN

advocat în Oravicza.

Filială în T.-Recaș.

Filială în Buziaș.

Expositură în Toracul-mic.

„TIMIȘIANA“

instituit de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.500.000.
Capital de fond Cor. 600.000. Fond de rezervă Cor. 200.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4½%, după depuneri peste 20000 cor. cu abdicere de 90 zile 5% interese netto. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

6500 meri nobili

— de 4 și 5 ani —

din soiurile Batull, Carmelit-Reinette, Cassel-Reinette, Goldparmän, Poinic, Stettin

sunt de vânzare

la moșia subscrisei din Șmig (Somogym.).

Prețul unui pom numai 70 fl. (35 cr.), la cumpărări în massă dela 200 bucăți în sus 10% rabat.

Prețul e a se asemna deodată cu comanda la adresa subscrisei. — Spedarea se efectuește din gara Medgyes, și până aci fără spese.

Emilia Dr. Russu

soția de avocat

Sibiu (Nagyszeben).

Ultoi de vii.

Colonia agricolă **HÁMORY** de ultoi de vie din Arad

liferează

ultoi cu rădăcină lemnoasă

soiu curat ultoit pe Riparia-Portalis, de prima calitate, ultoi de rădăcină bogată pentru vin și delicată în calitatea cea mai bună — și

● **în orice cantitate.** ●

Deslușiri detaiate despre prețuri poți primi bucuros

în casa de sub nrul 3 din strada Deák Ferencz. Telefon: 229.

Preoții și învățătorii primesc 5% rabat din prețuri.

„Banca de Parcelare și Arendare“

societate pe acții,

IN TEMESVÁR-CETATE.

(lângă biserica episcopescă, casa lui Vimmer).

la în arândă și cumpără proprietăți mai mari, și pe aceste le dă în arândă sau vinde în părțile mai mici, proprietarilor mai mici.

Cine voinște se schimbe împrumuturile ipotecare scumpe cu altele mai ieftine, aceia să se adreseze cu încredere institutului de mai sus.

Împrumuturile ipotecare se acordă cu 4—4½ %

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestminte, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCE. GENERALE DE A-SIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timș și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fix, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă de la 50—500 cor. se plătesc la momentul în ziua morții întâmplate;

2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine reovisite ș. a prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, oucuras, ovės, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmel, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercurile mai în fiecare comună și direct prin

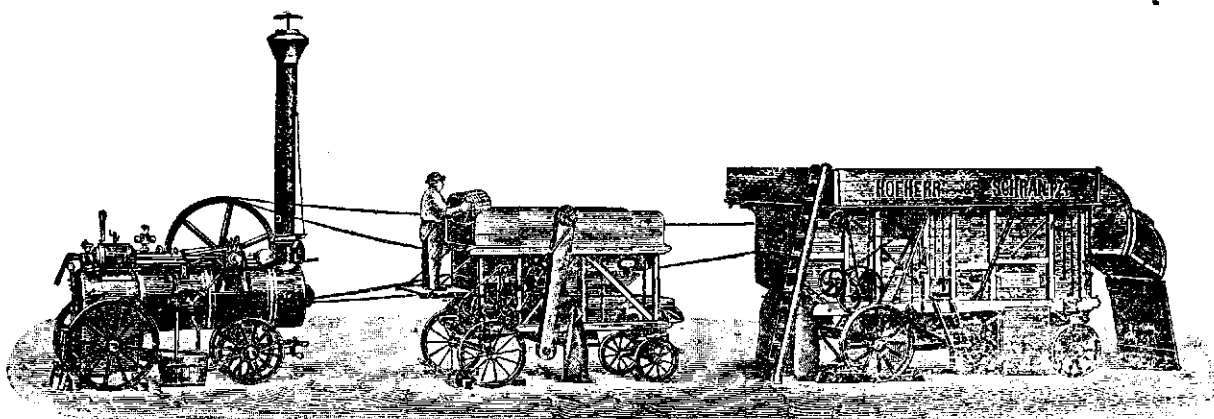
Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul, grâul, secara, ovēzul și toată economia!

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!



HOFHERR ÉS SCHRANTZ

Garnituri de triori cu aburi

cu presse late de paie și elevatoare,

Locomobile de benzin cu mașini de treierat

de ale lui HOFFER ÉS SCHRANTZ

==== Și tot felul de articli economici și tehnici. ====

Mașini de secerat și leață sistemul MG. KORMICK.

Reprezentantul general:

EDUARD KARNER

deposit de mașini, TEMESVÁR, oraș (Belváros).

Cancelarie: Strada Báthori nr. 1.

Deposit: Erőd-u. nr. 5.

Bilanțul General

încheiat la 31 Decembrie 1906 st.n. comparativ cu al anului 1905.

Activ.

Pasiv.

1905		1906		1905		1906	
3053135	—	—	—	10991250	—	7938125	—
7290737	—	11060267	17	6027949	88	14392563	22
2127346	35	4626485	78	8677630	85	10042923	26
4768191	45	9784249	95	2039500	—	6646000	—
1927448	23	3200182	01	—	—	1803200	—
421690	53	154107	01	18863	—	1686500	—
—	—	1686500	—	504204	76	15035	—
—	—	—	—	500000	—	580822	56
12897460	36	17652925	66	4852311	85	1000000	—
503900	—	2228432	—	1257206	09	10431901	70
604068	78	3296425	—	640690	09	1470861	06
506213	88	792530	33	—	—	80819	10
49087	76	478134	28	—	—	56088750	90
1110205	15	24306	56	—	—	—	—
250132	03	1104205	15	—	—	—	—
35509606	52	56088750	90	9.780,716	—	9.780,716	—
—	—	—	—	2.838,275	—	2.838,275	—
13152841	—	24890095	—	533,850	—	533,850	—
48662447	52	80978845	90	48662447	52	80978845	90

Contul de Profit și Pierdere

încheiat la 31 Decembrie 1906 st.n. comparativ cu al anului 1905.

Debit.

Credit.

1905		1906		1905		1906	
590923	04	—	—	1757	22	—	—
20000	—	782261	52	2101117	67	9440	19
234745	76	25000	—	—	—	2824497	52
1257206	09	555815	13	—	—	—	—
2102874	89	1470861	06	2833937	71	2833937	71

Repartițiunea:

Rezerva specială	Lei 500,000	—
10% » ordinară	97,086	10
Lei 16 ²⁵ de acțiune prin dividend acționarilor (5%)	396,906	25
15% tantiema consiliului de admin.	71,530	30
1% Casei de economie a funcționarilor băncii	4,768	68
Lei 16 ²⁵ de acțiune al II-lea dividend acționarilor (5%)	396,906	25
Lei 32 ⁵⁰ de acțiune	De reportat	3,663
Total	Lei 1,470,861	06

Director general, Gr. Goleșcu.

Verificat și găsit conform cu registrele contabilității.

Șeful contabilității, M. Gr. Popescu.

Censori: I. C. Constantinescu, G. M. Eftimiu, I. Pictorian.

BANCA AGRICOLA.

Raportul consiliului de administrație către adunarea generală ordinară pentru 1906 și extraordinară.

Domnilor acționari!

În alăturare avem onoare a vă prezenta bilanțul și contul de profit și pierderi pentru anul 1906.

Rezultatele obținute vă dovedesc fericita influență ce au avut pentru dezvoltarea băncii, modificările ce ați introdus în anul trecut în statutele societății.

Cifrele bilanțului vă mai dovedesc asemenea că importanța mereu crescândă a operațiunilor băncii noastre reclamă un capital social mai mare decât cel actual și, deci, apelul ce facem la d-voastre, de a autoriza sporirea acestuia este pe deplin justificat.

Vă propunem dar să încuviințați sporirea capitalului Băncii Agricole cu suma de lei 2.062,125, prin emiterea a 6.345 acțiuni noi.

Prețul de emisiune al nouilor acțiuni l-am fixat la 500 lei bucata.

Diferența între prețul de emisiune și valoarea nominală, va fi atribuită fondului de rezervă. Cu modul acesta, rezervele băncii, inclusiv acelea făcute din beneficiile anului 1906, vor atinge suma totală de lei 3.288,283, fără a socoti rezerva latentă ce posedăm în domeniul Plainesci, și aceasta nu puțin va contribui la întărirea situației băncii noastre.

Nouile acțiuni vi-se oferă cu precădere, precum este și dreptul d-voastre firesc, atribuindu-vi-se câte o acțiune nouă pentru fiecare patru acțiuni vechi.

Membrii consiliului de administrație și censorii în funcțiune, doritori de a vă ocroti interesele, asigurând în același timp băncii succesul deplin al operațiunii, s'a constituit în sindicat și acesta a luat asupra-și sarcina de a garanta față de bancă acoperirea acelor acțiuni pe cari d-voastre nu vi le-ați însuși.

Tot în scop de a vă înlesni cât mai mult absorbirea lor, consiliul cere ca valoarea nouilor acțiuni să fie acoperită treptat: 25% se vor vărsa în momentul exercitării dreptului de precădere, 25% între 15 Novembre și 15 Decembrie viitor; restul de 50% în cursul anului 1908, în două vărsăminte egale, la intervale cari nu vor fi mai apropiate unul de altul de 3 luni. Datele acestor vărsăminte vi-se vor încunoștința cu cel puțin o lună înainte.

Profităm de ocaziunea adunării extraordinare pentru a vă ruga să aprobați a se îndrepta eroarea care s'a strecurat în textul alin. final al art. 23 din statute, în care cuvintele „a treia“ cată a fi înlocuite prin cuvintele „a șesea“; acest aliniat va avea dar redacțiunea următoare;

„De aci înainte mandatul fiecărui administrator expiră în ziua celei de a șesea adunări generale dela alegerea sa“.

Acesta este adevărul, întru cât prin art. 22 se prevede că durata mandatului fiecărui administrator este de 6 ani.

Activitatea Băncii Agricole în anul 1906, a fost întinsă și folositoare. A contribuit la aceasta, în primul rând, recolta abundentă a anului, care constituie baza de căpetenie a proprietății publice în țara românească, și, în al doilea rând, modificarea statutelor.

Deplin asigurați de dreptul de a face toate operațiunile de bancă am căutat a ne interesa mai mult decât până acum în afaceri financiare și comerciale.

Astfel, am participat la următoarele operațiuni:

Imprumutul comunei București 4% de lei 26.000.000, al cărui sindicat de emisiune a fost presidat de Banca Națională a României;

Imprumutul orașului Craiova 5% de lei 5.140.000, pe care banca noastră l-a luat ferm asupra-și și care a fost acoperit integral de clienții și amicii băncii din țară și străinătate.

Vărsămintele de lei 3.296,425, datorate la 31 Decembrie de subscriitorii imprumutului Craiova, erau reduse la 300,000 lei numai la finele lui Februarie 1907.

Ambele aceste operațiuni au fost lichidate cu folos pentru noi.

Banca a mai participat la constituirea societății comerciale „Franco-Română“, al cărei capital social este de fr. 1.000.000, și care, având de obiect exportul de cereale, a contribuit a alimenta lucrarea secțiunilor noastre de cereale.

Rezultatul obținut de aceste secțiuni este pentru noi o puternică încurajare, pentru a proceda mai departe la completarea și perfecționarea organizației noastre în această direcțiune, în care Banca Agricolă ocupă astăzi, mai mult ca ori-când, primul rang.

În adevăr, prin aceste secțiuni au trecut, în anul 1906, cereale reprezentând o valoare de aproape 80.000.000 lei.

N'am neglijat de loc operațiunile cu agricultorii, cari atâția ani au constituit aproape singura clientelă a Băncii Agricole.

Le-am dat și în anul acesta tot concursul ns/.

Desfacerea recoltei a fost însă mult întârziată din cauza ploilor cari au contrariat treerul, din cauza prețurilor scăzute și mai cu seamă din cauza lipsei mijloacelor de transport pe căile ferate, care în anul 1906 a fost și mai simțită decât în anul precedent.

Dacă la aceste cauze de întârziere cu lichidarea angajamentelor, adăugăm și faptul că exercițiul 1906, încheiat la 31 Decembrie st. n., a fost mai scurt cu 13 zile decât cel din 1905, încheiat la 31 Decembrie stil vechiu, aveți explicația pentru ce posturile înscrise în bilanțul de față întrec atât de mult cele ale anului 1906. Astfel sunt avansurile pe cereale, gajurile speciale făcute în baza legii ns/., debitorii-clienți prin acceptațiune și, ca consecință, creditorii prin acceptațiune, cari în bilanțul anului 1905 se prezintă pe deplin lichidați.

D'altfel, următoarele cifre comparative:

1906	1906
Lei 55.452,873-48, avansul efectuate pe cereale . . .	lei 111.652,551-91
„ 10.581,077-67, „ „ gajuri civile . . .	„ 12.744,274-80
„ 60.960,166-80, polițe scontate	„ 72.409,082-03
Lei 126.994,117-95,	totaluri lei 196.805,908-74

fac să reiasă importanta dezvoltare a operațiunilor ns/ în cursul anului 1906 și justifică în bună parte însemnătatea soldurilor de fine de an despre cari se vorbește mai sus.

Postul „Efectelor publice“ cuprinde rente de stat, acțiuni „Banca Națională a României“, precum și participațiunea ns/ de franci 280,000 în societatea comercială „Franco-Română“, ale cărei rezultate, în cursul celor 5 luni de când funcționează, ne dau deplină satisfacțiune.

Cum emisiunea împrumutului 5%, Craiova a dat loc la numeroase conversiuni de efecte din partea clienților ns/ subscriitori, efectele nevândute până la 31 Decembrie, figurează iarăși sub postul efectelor publice din bilanț.

La finele lui Februarie 1907, postul total al efectelor publice s'a redus la lei 1.850,833, bani 60.

Depozitele spre fructificare cifrează la lei 14.392,563, bani 22, mai mult de cât doborât de ce erau anul trecut.

Ele au crescut mai cu deosebire către finele anului și deci exercițiul viitor va avea să înregistreze întregul folos de pe urma lor.

Valoarea imobilelor ns/ o veți găsi diminuată, față de anul 1905, cu lei 6,000 încasați din vânzarea în cursul anului a unui mic imobil.

Rezervele ordinare și speciale la un loc însumează:

Lei 1.580.822-56
adăugând suma totală de „ 597,086-10

cu care vă propunem a le dota din beneficiile anului 1906, avem la finele lui Decembrie 1906, rezerve în sumă de Lei 2.177,908-66

Precum s'a zis mai sus, proiectata sporire a capitalului social va urca totalul rezervelor băncii la cifra de lei 3.288,283.

„Profit și pierderi“:

Sold repertat din anul precedent Lei 9,440-19
Dobânzi, comisioane, beneficii diverse, etc. „ 2.824,497-52

Beneficiu brut total Lei 2.833,937-71

Se scade:

Cheltueii generale: salarii, tantieme, gratificații, onorariul censorilor, etc. . Lei 782,261-52

Amortisarea mobilierului „ 25,000-—

Creanțe amortisate „ 555,815-13 Lei 1.363,076-65

rămâne beneficiul net pentru anul 1906 Lei 1.470,861-06 care se repărțește potrivit art. 15, 16, 17 și 18 din statute în modul următor:

Reservă specială lei 500,000-—

10% rezervă ordinară „ 97,086-10

Lei 16-25 de acțiune, prim dividend acționarilor (5%) „ 396,906-25

15% tantiemă consiliului de administrație „ 71,530-30

1% casei de economie a funcționarilor băncii „ 4,768-68

Lei 16-25 de acțiune, al doilea dividend acționarilor (5%) „ 396,906-25

Lei 32,50 de acțiune.

De reportat pe anul viitor „ 3,663-48 Lei 1.470-861-06

În temeiul art. 24, din statute, consiliul de administrațiune a cooptat în cursul anului ca administratori pe dnii C. G. Dissescu, N. G. Cantacuzino, L. L. Catargi, P. Brătășanu și pe directorul general al societății, dl Gr. E. Goleșcu.

În cursul lui Octombrie 1906, dl C. G. Dissescu luând portofoliul instrucțiunii publice și al cultelor, a încetat de a face parte din consiliu. În scurtul timp cât a funcționat între noi, d-sa ne-a dat un prețios concurs, pentru care consiliul îi exprimă mulțumirile sale.

Conform statutelor supunem aprobării d-voastre cele-alte cooptări.

Ordinea de zi:

a) Adunarea generală ordinară pentru 1906:

1. Aprobarea bilanțului anului 1906, după ce se va asculta raportul consiliului de administrație și acela al dlor censori;

2. descărcarea consiliului de administrație de gestiunea sa;

3. întrebuițarea beneficiului și fixarea dividendului;

4. aprobarea cooptărilor făcute de consiliul de administrație, în persoana dlor N. G. Cantacuzino, L. L. Catargi, P. Brătășanu și Gr. E. Goleșcu, directorul general al societății;

5. alegerea a 3 censori și a 3 suplenți pnetru anul 1907; censorii și suplenții pot fi realeși (art. 36 din statute).

b) Adunarea generală extraordinară:

1. Sporirea e pitalului social prin emiterea a 6.345 acțiuni noi;

2. îndreptarea greșelii strecurată în aliniatul final al art. 23 din statute, unde cuvintele „a treia“ trebuiesc înlocuite prin cuvintele „a șasa“.

Președinte Al. Marghiloman. Vice-președinte, Al. Băicoianu.

Membri: C. C. Arion, G. G. Assan, P. Brătășanu, N. G. Cantacuzino, L. L. Cutargi, I. Pr. Dumitrescu, Gr. Goleșcu, N. Ioanid, P. Millo, I. Negruzi, Gr. P. Olănescu, Th. G. Rosetti, S. Șomănescu, Contra-amiral V. Urseanu.

Director-general, Gr. Goleșcu.

Tipografia George Nishin — Arad.